

PARTIO
scout

PARTION
TULEVAISUUSTAIIDOT
2040

ESIPUHE

Muuttuvassa maailmassa tulevaisuuteen valmistautuminen on elintärkeää. Partion täytyy olla edelleen mukana tekemässä tulevaisuustyötä, selvittää muutoksien maailmassa sekä tarjota jäsenille sellaisia tietoja ja taitoja, joilla selviämme ja menestymme. Partion pitää osallistua kestäväen tulevaisuuden tekemiseen.

Suomen Partiolaiset (myöhemmin SP) perusti vuonna 2021 hallituksen kärkihankkeen, jonka tavoitteena oli valottaa niitä tietoja ja taitoja, joita me tarvitsemme tulevaisuuden partiossa. Tarkasteluhorisontti päätettiin ulottaa aina 2040-luvulle asti. Projektin tavoitteena oli vastata vuosien 2021–2026 strategisiin tavoitteisiin Partio kasvaa, Partio antaa taidot elämään ja Partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä. Kärkihankkeen tavoitteena oli selvittää ja hyödyntää tulevaisuustietoa strategian toimeenpanossa ja toimenpiteissä. Lisäksi projektin tavoitteena oli selvittää, minkälaisia taitoja partiossa ja elämässä tarvitaan tulevaisuudessa ja miten partio-ohjelma vastaa tulevaisuuden haasteisiin.

Kärkihankkeen tarkastelussa on ollut partiokasvatus, partiokoulutus ja johtaminen. Olemme hankkeessa käsitelleet partion arvopohjaa, visiota ja missiota. Hanke alkoi syksyllä 2021 ja ryhmällä on ollut ohjausryhmä. Ryhmä on toiminut SP:n hallituksen alla ja strategiakauden kärkihankkeena. Ryhmässä on ollut jäsenenä partiolaisia, joilla on kokemusta tulevaisuustyöstä, ymmärrystä partiokasvatuksesta, partiokoulutuksesta ja johtamisesta.

Työn alkaessa selvisi varsin nopeasti, että emme voi antaa varsinaisia yksittäisiä suosituksia taidoista ja tiedoista vuodelle 2040. Emme halunneet ennustaa tulevaisuutta, koska se on mahdotonta. Päätimme selvittää niitä tulevaisuusskenaariota ja trendejä, jotka ovat jäsenistön, vaikuttajien ja sidosryhmien mielestä todennäköisiä ja suosittaa toimenpiteitä ja tavoitteita suomalaiselle partioliikkeelle, jotta varautuminen tulevaisuuteen saadaan käyntiin. Raporttimme ei ole operatiivinen lista tekemisiä vaan strateginen tulevaisuuteen suuntautuva muutosehdotus.

Selvitimme kehittämällemme skenaariopelillä, keskusteluilla, haastatteluilla, tapaa- misilla sekä kirjallisuuteen ja dokumentteihin tutustumalla tilannekuvaa ja tulevaisuuskuva. Osallistuimme SP:n, Sitran, Kentaurin ja monen muun tilaisuuksiin hankkiaksemme tietoa suomalaisesta ja globaalista tulevaisuustyöstä. Tehtäväksiannossa oli tavoitteena osallistaa jäsenistöä. Siinä onnistuimme hyvin mm. Finnjamboree Kajon avulla.

Löysimme taito- ja tietoklustereita, joiden merkitys on korkealla tulevaisuuden partiossa. Klusterit sisältävät meidän tulkintamme pelistä ja haastatteluista. Mielestämme klusterit ovat totta tulevaisuuden arvioinnissa. Klusterit tulee ottaa keskustelun piiriin kasvatuksen kehittämisessä, varmistaa partiokasvattajien osaaminen tulevaisuuden partiokasvatuksessa sekä käydä syvää arvokeskustelua siitä, miten partion nykyisiä arvoja pitää kehittää kohtaamaan mahdollinen ja muuttuva tulevaisuus.

Suomalainen partioliike pitää saada resilientiksi, ketteräksi ja muutoskykyiseksi. Haaste koskee lippukuntia, A-jäseniä ja keskusjärjestöä. Mission määrittäminen tulevaisuutta muuttavaksi, strategiatekemisen tapojen uudistaminen sekä partiokasvatukseen jalkautettavat tulevaisuustaidot ja -tiedot ovat lähivuosien tekemisen keskiössä.

Kiitos SP:n hallitukselle meille annetusta haasteesta, kaikille hankkeeseen osallistuneille ihmisille ja organisaatioille ja erityisesti sadoille tarpojille, jotka pelasivat kanssamme kehittämäämme peliä.

Helsingissä 31.3.2023
Partion tulevaisuustaidot -ryhmä

**Henna Peltoniemi, Sonja Uschanov, Timo Muttonen, Juha Mäenalusta,
Jura Nurminen, Samuel Rinnetmäki ja Turkka Salo**

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä	4
1. Johdanto	6
2. Tulevaisuuden tutkimus ja sen käsitteistöä	7
2.1. Strateginen ennakointi	7
2.2. Tulevaisuustietoisuus, tulevaisuusohjaus sekä tulevaisuuslukutaito	8
2.3. Tulevaisuustaidot, tulevaisuusoppiminen sekä tulevaisuusvalmius	8
3. Partion arvomaailma, kasvatustehtävä ja strategia tarkasteltavana tulevaisuuden näkökulmasta	10
3.1. Partion ihanteet, lupaus, tunnus	10
3.2. Partiokasvatuksen ja -ohjelman toteuttaminen	11
3.3. Partion osallistuminen ja tiedonhankinta kansallisissa organisaatioissa.	11
3.4. Partioliikkeen tulevaisuuden taitoihin vaikuttavia materiaaleja	12
3.4.2. WOSM Strategy for Scouting – Vision 2023	12
3.4.1. WAGGGS Compass 2032	13
4. Sitran Megatrendit ja Tulevaisuusbarometri 2023	14
4.1. Luonto	14
4.2. Ihmiset	15
4.3. Valta	15
4.4. Teknologia	15
4.5. Talous	16
4.6. Tulevaisuusbarometri	16
5. Millaisia taitoja tarvitaan tulevaisuudessa? – Osallistamalla joukkoäly käyttöön	18
5.1. Skenaariopelin kuvaus	18
5.2. Osallistamiset ja osallistumiset	19
5.3. Haastattelut ja keskustelut	20
6. Tulevaisuuden taitojen kehittäminen – mistä lähdemme, minne menemme?	22
6.1. Taitoklusterit	22
6.2. Taitoklusterit v. 2023 partiotoiminnassa – 2040-luvun kansalaisten kasvat.	24
6.2.1. Miten kasvatustavoitteita pitäisi kehittää?	24
6.2.2. Miten partio-ohjelmaa ja -koulutusta tulisi kehittää?	25
6.2.3. Millaista arvokeskustelua taitojen osalta tarvitaan?	25
6.3. Partion paikka tulevaisuudessa tarvittavien taitojen kehittäjänä	26
7. Tulevaisuuden johtaminen	27
7.1. Partio panostaa hyvään johtamiseen	27
7.2. Muutos on pysyvää	27
7.3. Tulevaisuuteen pitää valmistautua	27
7.4. Arvopohjainen johtaminen kuuluu tulevaisuustyöhön	28
7.5. Tulevaisuustyö on strategian perusta	29
7.6. Strategiatyötä pitää uudistaa	29
8. Aikajana Nyt – 2040	30
8.1. Lyhyen aikavälin 2023–2024 toimenpide-ehdotuksia	30
7.7. Tulevaisuustyöhön pitää osallistaa kaikki	30
8.2. Vähän pidemmän aikavälin toimia vuodesta 2025 eteenpäin	31
Lähteet	32
Liitteet	33

TIIVISTELMÄ

Tulevaisuuden ennakointi on vaikeaa ja väistämättä jokainen arvio osoittautuu todennäköisesti vähintään osittain vääräksi. Lyhyen aikavälin muutokset yleensä aliarvioidaan ja pitkän aikavälin muutokset yliarvioidaan. Partion tulevaisuuden taitoja kartoittanut kärkihanke pohti hankkeen aikana (2021–2023) partion ja partiolaisten tulevaisuutta, tulevaisuuden maailmassa tarvittavia taitoja sekä tulevaisuuden partiotaitoja.

Kehitimme partiolaisten osallistamiseksi skenaariopelin, jossa osallistujat pääsivät pohtimaan tulevaisuuden skenaarioiden kautta maailmaa vuonna 2040 sekä siinä maailmassa tarvittavia taitoja. Emme pyrkineet luomaan muutamaa todennäköistä skenaariota vaan suuren määrän erilaisia tulevaisuuskuvia. Peliä pelattiin erilaisissa tilaisuuksissa eri kohderyhmien kanssa. Skenaariopelistä saimme yli 300 taitosanaa, joista osa ilmeni useissa eri tilanteissa. Purimme ja työstimme taidot 60 taitoklusteriin niputtaen samankaltaisia taitoja. Nämä klusterit jaettiin vielä 15 pääklusteriin.

Lisäksi hankkeen aikana osallistuimme monipuolisesti järjestön johdon kokouksiin ja tapahtumiin, olimme esillä erilaisissa partiotilaisuuksissa ja hyödynsimme myös koulutuksia ja partion ulkopuolisia tapahtumia. Hankkeen aikana pääsimme haastattelemaan keskeisiä tulevaisuustyöhön liittyviä organisaatioita ja ihmisiä.

Ajattelumme tueksi olemme hyödyntäneet niin Suomen Partiolaisten kuin partion molempien maailmanjärjestöjen materiaaleja sekä lukuisia tieteellisiä tekstejä ja tutkimustuloksia tulevaisuudentutkimuksen saralta. Sitran tuotoksista erityisesti Megatrendit ja Tulevaisuusbarometri ovat toimineet työmme viitoittajina sekä lähteinä.

Pääklustereiden pohdinnoista saimme koottua seuraavat 15 taitokokonaisuutta, jotka koetaan tärkeiksi taitoalueiksi vielä 2040-luvullakin:

- Hyvän tekeminen ja rauhankasvatus
- Itsetuntemus ja hyvinvointi
- Johtaminen ja arvopohjaisuus
- Kansainväliset ja kulttuuritaidot
- Kansalaistaidot
- Kansalaisyhteiskuntaan osallistuminen
- Luonto- ja ympäristötaidot
- Luovuus ja ongelmanratkaisu
- Primäärielämän taidot
- Selviytymistaidot
- Tasa-arvo ja moninaisuus
- Teknologiat
- Turvassa pysymisen taidot
- Viestintä ja kommunikaatio
- Yhdessä tekeminen

Tulevaisuuden johtaminen nousi esiin monessa tulevaisuudentutkimuksen tietolähteessä kuin myös järjestön johdon tilaisuuksissa ja haastatteluissa. Nopeat ja jatkuvat toimintaympäristön muutokset sekä epävarmuus tulevasta heijastuvat organisaatioiden menestykseen ja kasvuun ja siksi on tärkeää, että myös johtamisessa huomioidaan tulevaisuusosaaminen.

Tulevaisuustyöllä voimme kasvattaa partioliikkeen ennakointikyvykkyyttä. Pitkän aikavälin suunnittelua ja johtamista varten järjestön on kyettävä olemaan joustava ja resilientti. Partioliikkeen johtaminen vaatii tulevaisuustyötä muutosalmiuden lisäämiseksi.

Esitämme työmme tuloksina toimenpide-ehdotuksia, joilla tulevaisuustyö, ennakointi ja resilienssin parantaminen saadaan vietyä eteenpäin. Ehdotamme, että lyhyellä aikavälillä aloitetaan tulevaisuustyö, lisätään muutosjohtamisen osaamista, nykyaikaistetaan pitkän aikavälin suunnittelua ja tekemistä sekä pyritään muutosherkäksi organisaatioksi. Pidemmän aikavälin toimenpide-ehdotuksemme keskittyvät partiokasvatukseen jatkuvaan tarkasteluun, johtamisen kehittämiseen, arvomuutoksiin, luonnon ja ympäristön pelastamiseen, tulevaisuustyön seuraamiseen ja siihen osallistumiseen sekä tiedolla johtamiseen.

1. JOHDANTO

Pitäisi osata arvioida, miltä tulevaisuus näyttää, jotta tulevaisuudessa tarvittavia taitoja voisi analysoida. Vanhan viisauden mukaan ennustaminen on hankalaa – etenkin tulevaisuuden. Jokainen arvio tulevaisuudesta osoittautuu väistämättä vähintään osittain vääräksi. Sitran Ennustuksesta jälkiviisauteen –raportissa (Roslin 2010) todetaan pitkän ajan ennusteiden ilmentävän “enemmän tekohelellä vallinnutta tilannetta ja raportin kirjoittajaa kuin itse tulevaisuutta”.

1980-luvun alussa ennusteet Suomen tulevaisuudesta perustuivat heikkoon talouskasvuun (tai jopa kokonaistuotannon laskuun). “Jälkiviisauden valossa nähdään, että nimenomaan 1980-luvusta tuli yritysten kansainvälistymisen, luottoekspansion, vapautuvien pääomavirtojen, alenevan öljyn reaalihinnan ja kulutusjuhlan vuosikymmen. Miten se ei aikalaisille tullut mieleen, vaikka nyt näyttää ihan selvältä, että juuri niin siinä pitikin käydä!” (Roslin 2010, s. 15)

Nassim Nicholas Taleb osoittaa kirjassaan *The Black Swan* lukuisia esimerkkejä siitä, miten asiantuntijat ovat erityisen huonoja ennustamaan oman erityisalansa tulevaisuutta. Alan ulkopuolisen on helpompi nähdä odottamattomien tapahtumien mahdollisuus, kun asiantuntijaa ohjaavat pitkälti menneet ja viimeaikaiset tapahtumat. Tulevaisuudentutkija Roy Amaran mukaan nimetyn Amaran lain mukaan lyhyen aikavälin (noin viiden vuoden) teknologiset muutokset yleensä aliarvioidaan ja pitkän aikavälin (yli 50 vuoden) muutokset yliarvioidaan.

Partion tulevaisuuden taitoja kartoittanut Suomen Partiolaisten kärkihanke ryhtyi työhönsä kiusallisen tietoisena näistä haasteista. Emme asettaneet tavoitteeksi tehdä mahdollisimman oikeaan osuvaa ennustetta tulevaisuudesta. Sen sijaan pohdimme, miten pystyisimme parhaiten välttämään ilmeiset sudenkuopat.

Jotta emme partiolaisina tuijottaisi vain omaan napaamme, perehdyimme laajasti muiden tulevaisuutta ennakoivien tahojen ajatuksiin. Lähteet on esitelty tämän raportin lopussa.

Koska työmme kohteena olivat partiotaidot, meidän piti yleisten tulevaisuuden näkymien lisäksi pohtia juuri partion ja partiolaisten tulevaisuutta. Partiolaisten osallistamiseksi kehitimme skenaariopelin, jossa osallistujat pohtivat tulevaisuuden maailmaa ja tarvittavia taitoja. Jotta pystyisimme varautumaan erilaisiin tulevaisuuksiin, peli antaa osallistujille yhdistelmän erilaisia muuttujia, jotka tulevaisuuden maailmassa poikkeavat nykypäivästä. Emme siis pyrkineet luomaan muutamaa todennäköistä skenaariota vaan suuren määrän erilaisia, osin satunnaisesti muodostettuja tulevaisuuskuvia. Esittelemme pelin sekä osallistamistapojamme tarkemmin luvussa 5 sekä raportin liitteessä 3.

2. Tulevaisuudentutkimus ja sen käsitteistöä

Tulevaisuudentutkimus on moni- ja poikkitieteellinen tiedonala, joka pyrkii tuomaan esille mahdollisen, todennäköisen, toivottavan ja ei-toivottavan tulevaisuuden. Tulevaisuudentutkimuksen avulla voidaan vaikuttaa yleiseen ajatteluun, arvoihin ja päätöksentekoon. Päätöksenteon osalta on erityisen tärkeää osata edistää toivottavimman mahdollisen tulevaisuuden toteutumista ja siksi tulevaisuudentutkimuksellinen ote on hyvin tärkeä tulevaisuuden kannalta. (Turun yliopisto 2023a)

Tulevaisuuden tutkimuksen lähtökohtina pidetään sitä, että tulevaisuus ei ole ennustettavissa eikä tulevaisuus ole ennalta määrätty ja sitä, että tulevaisuuteen voidaan vaikuttaa teoillamme ja valinnoillamme. Vaihtoehtoisten tulevaisuuksien avulla voimme muodostaa mielikuvia ja käsityksiä edessämme olevista tapahtumista. Miettimällä eri mahdollisuuksia voimme pohtia, mitä todennäköisesti tulee tapahtumaan. Tulevaisuuden vaihtoehtojen pohtimisessa arvojen ja arvokeskustelun merkitys korostuu. Jotta voimme kokea vaikuttavamme tulevaisuuteen, on tärkeää tietää, mikä on mahdollista, mikä todennäköistä ja mikä toivottavaa. (Turun yliopisto 2023a)

2.1. Strateginen ennakointi

Strateginen ennakointi on mahdollisten tulevaisuuksien, kehityssuuntien ja riskien, esiin nousevien kysymysten sekä vaikutusten ja haasteiden kartoittamista ja tutkimista. Strategisen ennakoinnin tavoitteena on saada hyödyllistä tietoa strategiseen suunnitteluun, päätöksentekoon ja varautumiseen, joka auttaa toimimaan nykyhetkessä ja muovaamaan tulevaisuutta. (Euroopan komissio 2023)

Ennakointi on välttämätön osa strategista päätöksentekoa ja se luo edellytykset tulevaisuuden muutoksiin varautuneelle ja valmistautuneelle hallinnolle. Ennakointia pidetään tulevaisuuskestävän tekemisen selkärankana. Ennakoinnista nousevat asiat tulisi tulla suoraan mukaan strategiseen ohjaukseen ja lyhyen aikavälin päätöksenteosta tulisi siirtyä pitkäjänteiseen ja tulevaisuuden huomioivaan päätöksentekoon. (Ministeriöiden tulevaisuus katsaus 2022 & Tulevaisuusvaliokunta 2021 & Valtioneuvoston julkaisuja 2023)

Haasteena ennakoititiedon hyödyntämisessä on sen lukutaito. Keskeistä ennakoinnin osalta on monipuolinen ja analyyttinen ajattelu lyhyen ja pitkän aikavälin kehityksestä. Ratkaisevaa on luoda ennakoiva kulttuuri ja vahvistaa valmiuksia toimia tulevaisuuden mahdollisissa toimintaympäristöissä. (Ministeriöiden tulevaisuus katsaus 2022 & Tulevaisuusvaliokunta 2021 & Valtioneuvoston julkaisuja 2023)

2.2. Tulevaisuustietoisuus, tulevaisuusohjaus sekä tulevaisuuslukutaito

Tulevaisuuden rakentamiseksi, erilaisten tulevaisuuksien kohtaamiseksi, erilaisissa tulevaisuuksissa toimiaksemme sekä tulevaisuuteen vaikuttaaksemme tarvitsemme tulevaisuusajattelua ja tulevaisuusoppimista. Yksilön ja yhteisön valmiutta kohdata näitä voidaan edistää edistämällä tulevaisuustietoista kultuuria ja oppimista. (Turun yliopisto 2023b)

Tulevaisuustietoisuus kuvaa valmiuksia, joilla yksilö luo ja käsittelee tulevaisuudenkuvia. (Ahvenharju & Pours-Mikkola 2022) Tulevaisuustietoisuus muodostuu viidestä ulottuvuudesta:

aikaperspektiivi: yksilön käsitykseen menneestä, nykyisyydestä ja tulevasta sekä pitkän aikatahtaimen ajattelusta

usko omaan toimijuuteen: yksilön luottamus omaan mahdollisuuteen vaikuttaa tulevaisuuteen

avoimuus vaihtoehdoille: kriittinen ajattelu, vallitsevien ajattelutapojen kyseenalaistaminen ja kyky nähdä uusia mahdollisuuksia

ymmärrys ilmiöiden systeemisydestä: systeemisyys ja keskinäisriippuvainen luonne keskeinen osa tulevaisuustietoisuutta

huoli muista: yksilön halu muuttaa maailmaa parempaan suuntaan. (Parkkonen & Vataja 2019)

Tulevaisuusajattelua voidaan oppia ja opettaa. (Tulevaisuusohjaus 2023) Koska tulevaisuus ei ole ennalta määrätty vaan siihen voidaan vaikuttaa omilla teoilla ja valinnoilla, on tulevaisuusohjaus tapa auttaa tunnistamaan useita eri vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia ja kehittää ymmärrystä valintoihin vaikuttavista tekijöistä. (Turun yliopisto 2023c) Tulevaisuusohjauksen tehtävä on antaa yksilölle ajattelun ja toiminnan välineitä, joiden avulla pystytään pohtimaan tulevaisuutta koskevia odotuksia ja varautumaan erilaisiin muutoksiin. Tulevaisuusohjauksen avulla parannetaan myös kykyä nähdä itsensä tulevaisuudessa osana yhteisöä ja ympäristöä. (Tulevaisuusohjaus 2023)

”Tulevaisuustietoisuus muodostuu viidestä ulottuvuudesta: aikaperspektiivi, usko omaan toimijuuteen, avoimuus vaihtoehdoille, ymmärrys ilmiöiden systeemisydestä sekä huoli muista”

Tulevaisuuslukutaito on opetettava taito, jonka avulla voidaan analysoida ja kyseenalaistaa tulevaisuuteen liittyvää tietoa. (Ahvenharju & Pours-Mikkola 2022) Se vahvistaa yksilön resilienssiä ja navigointikykyä muuttuvassa maailmassa. Tulevaisuuslukutaidolla tarkoitetaan kykyä ymmärtää tulevaisuuden vaikutuksia nykyhetken ja nykyhetken vaikutuksia tulevaisuuteen sekä miten nykyhetken päätökset ja teot vaikuttavat tulevaisuuteen. Tulevaisuuslukutaidon avulla pystytään hahmottamaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia, ymmärtämään oma rooli ja vastuu tulevaisuuden rakentamisessa sekä tarkastelemaan tulevaisuudesta käytävää keskustelua kriittisesti. (Turun yliopisto 2023d)

2.3. Tulevaisuustaidot, tulevaisuusoppiminen sekä tulevaisuusvalmius

Tulevaisuusoppimisella tarkoitetaan monipuolista tulevaisuusajattelua. Tulevaisuusajattelu on toisaalta yksilölle luontevaa arjen toiminnan suunnittelua ja tulevaisuuteen valmistautumista, mutta toisaalta haasteellista, sillä arkiajattelu jää usein kapea-alaiseksi. Tulevaisuusoppiminen on prosessi, jossa yhdistyy

kyky sosiaalisen ympäristön kriittiseen arviointiin, itsenäiseen harkintaan, oman roolin ja merkityksen näkemiseen sekä itsereflektioon. (Ollila & Hujala 2022)

Tulevaisuusoppiminen on myös tulevaisuustaitojen oppimista. Tulevaisuustaidot auttavat jäsentämään ja harjoittelemaan tulevaisuusoppimista ja ne kehittyvät vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Ne kehittävät kykyämme arvioida käsitystämme menneestä, nykyisyydestä ja tulevaisuutta koskevista kokemuksista, arvoista ja tulevaisuudenkuvista kuin myös muiden tuottamista ja yhteisesti jaetuista uskomuksista. Tulevaisuudentaidot parantavat yksilöllistä tulevaisuusvalmiutta sekä valmiutta osallistua yhteiseen tulevaisuutta koskevaan päätöksentekoon. (Ollila & Hujala 2022)

Tulevaisuustaidot koostuvat seuraavista ulottuvuuksista:

1. Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen
2. Systeeminen ajattelu ja käsitys kompleksisuudesta
3. Aikakäsitysten tunnistaminen ja oman aikaperspektiivin laajentaminen
4. Kriittinen ajattelu
5. Luova ajattelu
6. Proaktiivinen ja vastuullinen toiminta
7. Epävarmuuden hyväksyminen
8. Itsereflektio, arvoreflektio, oman tulevaisuussuhteen tunnistaminen.

(Ollila & Hujala 2022)

Tulevaisuusvalmiudella tarkoitetaan siis proaktiivista ja toimijuuden mahdollistavaa suhtautumista tulevaisuuteen. (Ollila & Hujala 2022) Proaktiivisuus on yksi tärkeimpiä välineitä tietoaajan ja tietoyhteiskunnan haltuunotossa. Sillä tarkoitetaan kykyä ja halua olla mukana tulevaisuuden tekemisessä ja suunnittelemisessä sekä sen tiedostamisena, että tulevaisuuden suunta ja laatu ovat meistä itsestämme kiinni. Proaktiivisuuden lisäämisellä lisätään aktiivisuutta, aloitteellisuutta ja vastuunottoa valinnoista. (Tulevaisuuden tutkimuksen oppimateriaali 2023)

3. Partion arvomaailma, kasvatustehtävä ja strategia tarkasteltavana tulevaisuuden näkökulmasta

Partio on kasvatustoimintaa, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilölliset ominaispiirteensä huomioon ottaen. Päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen. Partio on kansainvälinen liike, joka muodostaa ainutlaatuisen kansainvälisen yhteisön. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) on partion maailmanjärjestöjen WAGGGS:n ja WOSM:n jäsen sekä maailmanjärjestöjen ainoa edustaja Suomessa. SP-FS vie maailmanjärjestöjen tavoitteita eteenpäin ja huolehtii siitä, että partiotoiminta Suomessa pysyy kansainvälisen partioliikkeen periaatteiden ja päämäärän mukaisena. SP-FS on mukana aktiivisesti kehittämässä maailmanjärjestöjä.

Partio on Suomen suurin lasten ja nuorten kasvatusjärjestö. Partioiirejä eli A-jäseniä on 10 kappaletta ja Finlands Svenska Scouter rf hoitaa valtakunnallista ruotsinkielistä toimintaa. Lippukuntia on yli 700 kpl, joissa on lähes 65 000 jäsentä. Liitteessä 2 on jäsenmäärän kehitys viime vuosikymmeninä.

Päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen

3.1. Partion ihanteet, lupaus, tunnus

Partiolaisilla on vahva arvopohja, joka on määritetty partioihanteissa, lupauksessa ja tunnuksessa. Tämä kansallinen tapa esittää partion arvopohja on molempien maailmanjärjestöjen hyväksymä. Arvot tiivistyvät partiolupauksessa, jonka antaessaan jokainen partiolainen sitoutuu niihin. Partiolaisen tunnus kuvaa partiolaisen asennetta, jossa arvot viedään osaksi toimintaa partioliikkeen tavoitteiden mukaisesti – partiolainen on aina valmis toimimaan partion arvojen mukaisesti.

Partiolaisen ihanteena on:

- Kunnioittaa toista ihmistä
- Rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- Olla luotettava
- Rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- Tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen
- Kehittää itseänsä ihmisenä
- Etsiä elämän totuutta

Partiolupaus

Lupaan parhaani mukaan elää maani ja maailman parhaaksi, kasvaa katsomuksessani ja toteuttaa partioihanteita joka päivä.

Partiolaisen tunnus

Ole valmis

Partion strategian 2023–2026 visio ja missio

Partio kasvaa

- Partiossa on yhä enemmän lapsia ja nuoria.
- Maahanmuuttajataustaiset löytävät partiosta harrastuksen itselleen.
- Partio toteutuu monipuolisesti koko maassa ja luo rohkeasti uusia tapoja harrastaa.

Partio antaa taidot elämään

- Partio-ohjelmasta saa taidot onnistua vielä 2040-luvullakin.
- Partiolaiset vaikuttavat aktiivisesti yhteisöihinsä ja maailmaan.
- Partiolaiset hillitsevät ilmastonmuutosta.

Partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä

- Partio tarjoaa yhä merkityksellisemmän yhteisön ja vapaaehtoisuuden aikuisille.
- Partio kehittää vapaaehtoistensa osaamista monipuolisesti.
- Partio välittää ja huolehtii vapaaehtoisista.

3.2. Partiokasvatuksen ja –ohjelman toteuttaminen

Partiokasvatus tukeutuu kansalliseen ja kansainväliseen partioaatteeseen ja missioomme. Partiokasvatuksen perusta on arvopohjamme, joka päämäärän ja kasvatustavoitteiden vuoropuhelun kanssa tuottaa partiomenetelmään pohjautuvan partio-ohjelman. Partiomenetelmä, jota käyttäen partio-ohjelma saadaan toteutettua ikäkausien kasvatustavoitteiden mukaan lippukunnissa, piireissä ja keskusjärjestössä. Suurin osa partiokasvatuksesta tapahtuu lippukunnissa.

3.3. Partion osallistuminen ja tiedonhankinta kansallisissa organisaatioissa

Partio vaikuttaa olemalla jäsen ja osallistumalla kansallisiin organisaatioihin. Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä toimimme päättäjien, muiden kansalaisjärjestön, yhteistyökumppanien, viranomaisten ja median kanssa paremman maailman rakentamiseksi. Partiolaiset vaikuttavat asiantuntijoina erityisesti nuorten osallisuuteen, johtamiseen, harrastamiseen, osaamisen tunnistamisen sekä metsään ja ilmastoon liittyvissä teemoissa. Tämän tarpeen lisäksi jäsenyydet edesauttavat myös tulevaisuuden ennakointia, sillä niiden kautta on mahdollista saada tietoa laajasti eri puolilta toimintaympäristöjä. Jäsenyydet ovat moninaiset ja edustuksellisuus vaihtelevat vuosittain ja partion internetsivuilla on julkaistu luettelo jäsenyyksistä ja edustuksista.

JOKAISALLE NUORELLE TAIDOT MUUTTAA MAAILMAA

PARTIO KASVAA

- ▶ Partiossa on yhä enemmän lapsia ja nuoria
- ▶ Maahanmuuttajataustaiset löytävät partiosta harrastuksen itselleen
- ▶ Partio toteutuu monipuolisesti koko maassa ja luomme rohkeasti uusia tapoja harrastaa

PARTIO ON PARAS PAIKKA TEHDÄ VAPAAEHTOISTYÖTÄ

- ▶ Partion tarjoaa yhä merkityksellisemmän yhteisön ja vapaaehtoistyön aikuisille
- ▶ Partio kehittää vapaaehtoisten osaamista monipuolisesti
- ▶ Partio välittää ja huolehtii vapaaehtoisista

PARTIO ANTAA TAIDOT ELÄMÄÄN

- ▶ Partio-ohjelmasta saa taidot onnistua vielä 2040-luvullakin
- ▶ Partiolaiset vaikuttavat aktiivisesti yhteisöihinsä ja maailmaan
- ▶ Partiolaiset hillitsevät ilmastonmuutosta

3.4. Partioliikkeen tulevaisuuden taitoihin vaikuttavia materiaaleja

Olemme keränneet materiaalia ja lukeneet Suomen Partiolaisten ja maailmanjärjestöjen (WOSM – World Organization of Scout Movement, WAGGGS – World Association of Girl Guides and Girl Scouts) dokumentteja sekä julkaisuja työn tueksi. Erityisesti olemme tukeutuneet Suomen Partiolaisten julkaisemiin materiaaleihin ja peilanneet paljon tulevaisuuskäsittelyämme dokumentteihin. Partioliikkeen voimakas arvopohjaisuus antaa selkeitä suuntaviivoja pohdiskeluun ja selvitystyön tuloksiin.

Työn tukena käyttämämme dokumentit:

- Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n Peruskirja
- Partiomenetelmä
- Suomen Partiolaisten kasvatustavoitteet
- Ohjelman kehityksen portaat
- Partion strategia vv. 2021–2026
- Partion johtamismalli WAGGGS ja WOSM

3.4.2. WOSM Strategy for Scouting – Vision 2023

Partioliikkeen maailmanjärjestöllä (WOSM) tämän hetken voimassa oleva strategia “Vision 2023” on hyväksytty 2014 ja sen kausi päättyy 2024. Strategiaa edistetään kolmen vuoden toimintasuunnitelmakausilla. Strategian ydin on Visio 2023: “By 2023 Scouting will be the world’s leading educational youth movement, enabling 100 million young people to be active citizens creating positive change in their communities and in the world based on shared values.”

Tämä toteutetaan strategian mukaisella partiokasvatuksella, jossa on tärkeää saada nuorille taitoja, joilla voidaan vastata tulevaisuuden haasteisiin. Aikuisten vapaaehtoisten osaamisen lisääminen heidän tärkeään taitojen ja tietojen kouluttamistehtävään on nostettu tärkeään asemaan maailmanjärjestön toimenpiteissä.

“The Youth Programme should provide a non-formal learning environment strengthening the capacity of young people to face the challenges of tomorrow. Scouting should attract, train and retain quality adult volunteers to deliver the Youth Programme.”

Tällä hetkellä Partioliikkeen maailmanjärjestöllä on käynnissä projekti seuraavan strategian laatimiseksi ja se hyväksytään maailmankonferenssissa 2024. Tulevaisuudentutkimuksen ja jäsenjärjestöjen haastattelujen lisäksi tässä strategiatyössä käytetään laajaa nettikyselyä partiolaisille. Tavoitteena on tunnistaa trendejä niin partiossa kuin sen ulkopuolella sekä nuorten huolia ja haasteita.

3.4.1. WAGGGS Compass 2032

Partiotyttöjen Maailmanliitto (WAGGGS) käyttää 12-6-3-mallia vision, strategian ja toiminnansuunnittelun tiekarttana eli kompassina (12-vuotinen visio, 6-vuotinen strategia, 3-vuotinen toiminnansuunnittelu). Yhteinen 12-vuotinen visio kuvaa toivottavaa maailmaa vuonna 2032. Kompassi ei ole strategia eikä toimintasuunnitelma, vaan sen tarkoitus on toimia selkeänä ja tavoitteellisena tiekarttana partioliikkeelle, jota voidaan käyttää jokaisessa tiimissä ja jäsenorganisaatioissa sen priorisoimiseksi ja tunnistamiseksi, mikä tarvitsee huomiota vahvistaaksemme strategioitamme.

Visiota varten on tehty tutkimusta, haastatteluja ja kyselyitä partioliikkeen sisällä: 80% ajattelee, että maailma on parempi paikka 30 vuoden päästä, mutta toisaalta 20% ajattelee, että vuonna 2032 on enemmän ääriliikkeitä ja korruptiota politiikassa, 20% ajattelee, että vuonna 2032 on isompia humanitäärisiä kriisejä ja korkeampia köyhyystasoja, 38% ajattelee, että vuonna 2032 on vakavampia ympäristöongelmia ja jopa 50% ajattelee, että vuonna 2032 sukupuolten epätasa-arvo on pysynyt samankaltaisena tai ottanut takapakkia.

Haastavasta maailmantilanteesta huolimatta nuorten toiveet eivät ole muuttuneet. He haluavat menestyä reilussa maailmassa, jossa heitä ei pidättelee se, keitä he ovat, mihin he uskovat ja missä tai miten he asuvat. He haluavat turvallisen tilan toteuttaa identiteettiään ja uskomuksiaan. He haluavat itseluottamusta ja resilienssiä kohdatakseen paineet ja muutokset kasvaessaan epävarmassa maailmassa - ja he haluavat relevantteja taitoja ja mahdollisuuksia tehdäkseen tarvittavia muutoksia.

”He haluavat menestyä reilussa maailmassa, jossa heitä ei pidättelee se, keitä he ovat, mihin he uskovat ja missä tai miten he asuvat. He haluavat turvallisen tilan toteuttaa identiteettiään ja uskomuksiaan”

Tutkimusten mukaan partioliikkeen kohderyhmäikäiset haluavat nähdä taklattan tulevaisuudessa ympäristön kestävyysongelmat, epätasa-arvon, erityisesti sukupuolten väliset ongelmat, rasismin ja sosioekonomisen aseman ongelmat sekä rauhan ja turvallisuuden ongelmat. Näiden taklituksen esteenä kohderyhmä on pitänyt sukupuolten epätasa-arvoa, paineita olla jotain muuta kuin on, turvattomuutta sekä itsevarmuuden ja itsetunnon puutetta. Kysyttäessä minkälaisen tulevaisuuden he haluavat, suosituin vastaus oli: tasa-arvoisen.

WAGGGS:n kompassi nostaa esiin kuusi teemaa, joita täytyy ajatella, joista täytyy puhua ja joiden eteen täytyy toimia. Nämä kuusi keskustelunaihetta lisäävät ja haastavat ajatteluamme, tarjoavat opastusta siitä, mihin kiinnittää resursseja organisaatioissamme sekä rohkaisevat tekemään päätöksiä siitä, mitä pitää muuttaa tai mistä pitää päästää irti.

- Lisätään tiloja, joissa voidaan olla rohkeita
- Rakennetaan kattavia, yhtenäisiä partioyhteisöjä
- Huolehditään siitä, että tämän päivän johtajat ovat valmiina tulevaisuuteen
- Luodaan voimauttava ympäristö tyttövetoiselle vaikuttamiselle
- Tarjotaan palkitsevia ja saavutettavia rooleja vapaaehtoisille ja työntekijöille
- Ollaan ketterä organisaatio ja kasvatetaan vaikutustamme.

4. SITRAN MEGATRENDIT JA TULEVAISUUSBAROMETRI 2023

4. Sitran Megatrendit ja Tulevaisuusbarometri 2023

Katri Vataja toteaa Sitran Megatrendit 2023 -julkaisun esipuheessa, että ”tulevaisuus näyttäytyy nyt sumealta, epävarmalta, jopa pelottavalta.” (Dufva ja Rekola, 2023.) Megatrendejä kuvataan viiden teeman kautta, joita ovat luonto, ihmiset, valta, teknologia ja talous. Julkaisussa ne on tiivistetty yhteen kuvaan. (Dufva ja Rekola, 2023.)

kuva: Sitran Megatrendit 2023

Kuva 1. Muutosten kokonaiskuva ja ratkaistavat haasteet

4.1. Luonto

Megatrendiraportin kuvassa 1 (muutosten kokonaiskuva) luonto on sijoitettu neljän muun teeman keskelle, kaiken ytimeen.

Partion tavoitteena on kasvattaa lapsia ja nuoria, jotka ovat aktiivisia kansalaisia. Haluamme olla tarjoamassa nuorille paikkaa, jossa he voivat myös olla mukana vaikuttamassa ei vain partion, vaan Suomen ja sitä kautta maailman tilaan ja osallisuuteen ilmastonmuutoksen torjunnassa (Hiilineutraali partio 2030 suunnitelma 2.0, 2022). Megatrendiraportti kuvaa hyvin ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvää ajankuvaa: keikahduspisteet ovat vaarallisen lähellä, nopeisiin radikaaleihin muutoksiin on kova tarve, tarvittavat muutokset olisi ehkä vielä mahdollista tehdä ja osin ne ovat jo käynnistyneet, mutta vaikka kaikki tämä tiedetään, muutokset etenevät liian hitaasti. Kymmenestä luontoon liittyvästä trendistä kahdeksan on selvästi negatiivisia – kaksi myönteistä liittyvät ymmärryksen ja ympäristötietoisuuden lisääntymiseen.

4.2. Ihmiset

Partion päämääränä on ”persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen”. Sitran 2023 megatrendiraportin ihmisiin ja hyvinvointiin liittyvissä trendeissä on lukuisia päämäärän tavoittamiseen liittyviä trendejä, tärkeimpinä ehkä nämä kolme: mielenterveysongelmat lisääntyvät (erityisesti nuorilla), hyvinvointikäsitys laajenee, jatkuva osaamisen kehittäminen korostuu. Osaltaan partio toimii jo nyt kielteisen kehityksen vastavoimana, laajan hyvinvointikäsityksen vaalijana ja elinikäisen oppimisen alustana. Toisaalta trendit tuovat esiin haasteita, joihin partiokasvatuksessa ja -ohjelmassa pitää pystyä vastaamaan.

4.3. Valta

Valtaan liittyen Sitran megatrendiraportissa noteerataan viimeaikaisesta kehityksestä demokratian ideaalien ja periaatteiden kyseenalaistaminen sekä autoritaaristen toimintatapojen nousu Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Tulevaisuudesta todetaan: ”Kaiken a ja o on luottamuksen vahvistaminen, niin instituutioihin ja päätöksenteon rakenteisiin kuin ihmisten välille. Tämä edellyttää rakentavaa yhteiskunnallista keskustelua, omien kuplien ylittämistä ja monien näkökulmien ymmärtämistä. Institutionaalisen luottamuksen ohella myös kansalaisten luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiin on vahvistettava.” Edellä mainittu partion päämäärä sekä partioihanteisiin kuuluvat ”kunnioittaa toista ihmistä”, ”olla luotettava”, ”rakentaa ystävyyttä yli rajojen”, ”tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen” ovat jo pitkään edistäneet megatrendiraportin peräänkuuluttamaa luottamuksen vahvistamista (Partioihanteet). Partio voi myös olla mukana rakentamassa tätä luottamusta.

4.4. Teknologia

Positiivisimmat sävyt megatrendiraportista löytyvät teknologian alueelta. ”Thannetapauksessa lisääntyvä tehokkuus vapauttaa meidät kaikki tekemään luovempia ja merkityksellisempiä asioita, ja keskittyminen aineettomiin palveluihin auttaa ilmastokriisin ratkaisemisessa.” Partion toiminnan kannalta oleellisimmilta trendeiltä tuntuvat terveysteknologian yleistyminen, teknologian ymmärtämisen korostuminen sekä toimintatapojen muuttuminen sekä näkemys: ”Eritoten on mietittävä, miten uusi teknologia mahtuu luonnon kantokyvyn rajoihin ja itse asiassa auttaa parantamaan luonnon tilaa.” Teknologiaan liittyen on tunnistettu myös uhkia ja riskejä.

Partiota ohjaavissa ylimmän tason dokumenteissa ei juuri oteta kantaa teknologian hyödyntämiseen. Partio-ohjelmasta löytyy hakusanalla teknologia yksi aktiviteetti, viisi toteutusvinkkiä ja yksi artikkeli. Hakusanalla ohjelmointi löytyy kolme toteutusvinkkiä ja hakusanalla tekoäly yksi. Partio hyödyntää uusia teknologioita esim. viestinnässä ja tapahtumissa, mutta suuri osa partion opettamista taidoista liittyy hyvin perinteisen teknologian soveltamiseen. Koska megatrendiraportissa esitettyihin näkemyksiin sekä teknologian mahdollisuuksista että sen uhista ja erityisesti ymmärtämisen tärkeydestä on helppo yhtyä, tulevaisuuden partiotaitoja mietittäessä on hyvä kiinnittää erityistä huomiota teknologiaan.

4.5. Talous

Talouteen liittyen ilmeisimmät yhtymäkohdat partiokasvatuksen ja megatrendien välillä löytyvät vastuullisuuden ja kiertotalouden alueelta. Sitran tunnistamia trendejä ovat esimerkiksi ”kiertotaloudesta tulee välttämättömyys”, ”kuluttajat vaikuttajina” ja ”yritysvastuu laajenee”. Partio-ohjelmasta löytyy hakusanoilla talous ja kierrätys lukuisia aktiviteetteja, toteutusvinkkejä ja artikkeleita. Toisaalta hakusana kiertotalous ei löydä mitään.

”Partion opettamat taidot keskittyvätkin suurelta osin henkilökohtaisen tason osaamiseen, vaikka esim. julkiseen ja kansainväliseen talouteen on mahdollisuus perehtyä yksittäisissä aktiviteeteissa.”

Partion opettamat taidot keskittyvätkin suurelta osin henkilökohtaisen tason osaamiseen, vaikka esim. julkiseen ja kansainväliseen talouteen on mahdollisuus perehtyä yksittäisissä aktiviteeteissa. Megatendiraportista löytyy tärkeä havainto partion tulevaisuuden taloustaitojen ohjenuoraksi: ”Viime aikoina onkin ruvettu puhumaan jalanjäljen eli aiheutettujen haittojen rinnalla yhä enemmän kädenjäljestä eli toiminnalla aikaansaaduista myönteisistä vaikutuksista ympäristöön tai hyvinvointiin.”

4.6. Tulevaisuusbarometri

Vuoden 2023 alussa Sitran julkistaman Tulevaisuusbarometrin mukaan tulevaisuususkon kriiseistä huolimatta yhä vahvaa, kun verrataan edelliseen barometriin vuodelta 2021. Vaihtelua uskossa tulevaisuuteen löytyy, eivätkä suomalaiset ole tulevaisuuden kehityskuluista yksimielisiä. Ympäristöteemojen painoarvo tulevaisuuden toiveissa on laskenut – paitsi nuorilla. Tulevaisuuteen innokkaasti suhtautuvia on nyt hieman vähemmän.

- Vuonna 2019 heitä oli 75 %
- Vuonna 2021 heitä oli 77 %
- Vuonna 2023 heitä oli 73 %

Sitran julkaisemat megatrendit vastaavat melko hyvin vastaajien näkemyksiä. Nuoret kokevat luonnon kantokyvyn murenemisen vaikuttavan omaan elämäänsä eniten.

Loppupäätelmänä Sitra toteaa 10.3.2023 julkistamissaan Tulevaisuusbarometri 2023 -tuloksissa:

- Vankka tulevaisuususkon on suomalaisen yhteiskunnan voimavara.
- Se, että tulevaisuususkon on pysynyt vakaana kriisien keskellä, kertoo suomalaisten resilienssistä ja yhteiskunnallisesta luottamuksesta.
- Nuoret elävät megatrendien maailmassa enemmän kuin muut ikäryhmät ja se näkyy tuloksissa.
- Tulevaisuutta ei voi laittaa tauolle.

Partion tulevaisuus kulkee kiistattomasti käsikädessä kansakunnan ja maailman tulevaisuuskuvan mukana. Olemme lasten ja nuorten arvopohjainen kasvatustajärjestö, ja Sitran Tulevaisuusbarometrin mukaan juuri nuoret ovat eniten mukana megatrendien maailmassa (Sitra, Tulevaisuusbarometri 2023). Partion tulevaisuuskuva ja ennakoituminen kannattaa rakentaa tietoon ja uskoon, jonka nuoret luovat tulevaisuudestamme. Me emme ole enää tekemässä vuoden 2040 tulevaisuutta vaan sen tekevät nykyiset lapset ja nuoret. Me voimme ohjata heitä tulevaisuuden tekemisen tielle.

5. Millaisia taitoja tarvitaan tulevaisuudessa?

- Osallistamalla joukkoäly käyttöön

Projektin alussa tutustuimme laajasti tulevaisuutta koskeviin aineistoihin – esimerkiksi kirjoihin, eri organisaatioiden tulevaisuudenkuvauksiin ja ajatusmalleihin. Jäsensimme kartuttamaamme tietoa eri ulottuvuuksien mukaisesti ja laadimme erilaisia skenaarioita eri ulottuvuuksien mahdollisten kehityskulkujen yhdistelmästä. Emme kuitenkaan halunneet perustaa koko tulevaisuustyötä vain itse laatimiemme skenaarioiden pohjalle, vaan päätimme osallistaa työhön paljon muitakin – sekä hyödyntää sattumaa skenaarioiden muodostamisessa.

Loimme pelin ja osallistimme sillä partiolaisia erilaisissa tapaamisissa. Tässä luvussa kerromme skenaariopelin toimimisesta. Lisäksi tarkastelemme millaisissa tilanteissa osallistimme partiolaisia niin pelin kuin muiden harjoitteiden avulla, sekä miten käsitelimme tuloksia. Luvun lopussa käymme läpi myös tekemiemme haastattelujen löydöksiä.

5.1. Skenaariopelin kuvaus

Toimeksiannon mukaisesti halusimme osallistaa eri ikäisiä partiolaisia tulevaisuudessa tarvittavien konkreettisten taitojen tunnistamiseen. Erityisesti kohderyhmäikäisen partiolaisten osallistaminen tapahtui luomamme tulevaisuuspuelin kautta. Jotta pääsimme tarkastelemaan mahdollisissa tulevaisuuksissa tarvittavia konkreettisia taitoja, halusimme luoda keinon tuottaa useita erilaisia mahdollisia tulevaisuuskuvia eli tulevaisuusskenaarioita, emme yhtä valmiiksi annettua. Osallistujien mahdollisesti tunnistamat taidot siis liittyivät tähän yhteen heidän arpomaansa tulevaisuuteen. Kokonaisuutta luodessamme tutustuimme monipuolisesti erilaisiin lähdeaineistoihin sekä muiden eri toimijoiden tekemiin tulevaisuusmallinnuksiin.

Koska siis emme todellisuudessakaan voi suoraan tietää, millainen tulevaisuus tulee olemaan, loimme eräänlaisen arvontageneraattorin erilaisten palasista muodostuvien tulevaisuusskenaarioiden luomiseksi ja ilmentämään mahdollisten tulevaisuuksien moninaisuutta. Tämän perustaksi määrittelimme erilaiset kategoriat, joiden sisällä tapahtuvat muutokset muodostivat kulloisenkin tulevaisuuden kokonaiskuvan. Monipuolisen pohdiskelun jälkeen pelissä käyttämiksemme kategorioiksi valikoimme seuraavat: ympäristö, teknologia, talous ja yhteiskunta, yhdenvertaisuus ja kansainvälisyys sekä turvallisuus. Jokaiseen kategoriaan muodostimme useita valmiita olettamia eli skenaariopalasia siten, että niiden sisältö vaihteli kaikissa kategorioissa toivottavasta tai suotuisasta epätoivottuun tai epäsuotuisaan. Generaattorin antamasta kokonaistuloksesta siis riippui miltä maailmankuva kussakin tulevaisuudessa tuli näyttämään, sekä se, miten eri kategoriat vaikuttivat myös toisiinsa.

”Jotta pääsimme tarkastelemaan mahdollisissa tulevaisuuksissa tarvittavia konkreettisia taitoja, halusimme luoda keinon tuottaa useita erilaisia mahdollisia tulevaisuuskuvia eli tulevaisuusskenaarioita, emme yhtä valmiiksi annettua”

Pelin aikana osallistujat johdateltiin nykypäivästä generaattorin muodostamaan tulevaisuuteen vuoteen 2040, jossa heidän tehtävänsä oli tunnistaa ja löytää tässä arjessa mahdollisesti tarvittavia tai korostettavia taitoja. Lisäksi osallistujia pyydettiin pohtimaan ja nimeämään nimenomaan partion merkitystä ja partion mahdollisuuksia tarjota ja opettaa tässä tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Skenaariopalaset sekä pelin juoksutusmalli ovat kuvattuina liitteessä 3.

5.2. Osallistamiset ja osallistumiset

Toimeksiannossa partiolaisten osallistamista nostettiin esille, joten päätimme tavata mahdollisimman paljon ihmisiä eri ikäkausista projektin tiedonhankintavaiheessa. Koronan pyörteissä tämä oli vähintäänkin haasteellista, mutta saimme tavattua edustavan otoksen partiolaisia ja vaikuttajia. Halusimme lisätä myös omaa osaamistamme tulevaisuustaidoista ja osallistuimmekin tilaisuuksiin eri kokoonpanoilla. Osallistamiset ja osallistumiset tehtiin syksyn 2021 ja kevään 2023 välisenä aikana.

Järjestön johdon sekä keskusjärjestön ja A-jäsenten vapaaehtoisten osallistaminen

Järjestön johdon tulevaisuusseminaarissa 19.9.2021 osallistimme SP:n hallituksen, A-jäsenten johdon edustajat sekä partioneuvokset pohtimaan tulevaisuutta Sitran megatrendikorttien 2020 avulla. Työstössä käytiin läpi mahdollisia politiikan, talouden, yhteiskunnan, teknologian, ympäristön sekä muita kehitysuuntia vuosina 2020–2040. Osallistujia 45.

A-jäsenten ja keskusjärjestön vapaaehtoisia tapasimme runsaasti syys- ja kevätpäivien yhteydessä järjestetyissä laajennettujen valiokuntien kokouksissa.

Kaikki SP:n hallituksen 2021–2022 kärkihankkeet esittäytyivät laajennettujen valiokuntien kokouksissa 16.10.2021 kertoen kärkihankkeen työstä ja osallistamistavoista. Näiden lisäksi olimme mukana SP:n kevätpäivillä 2021, 2022 sekä 2023. Vuonna 2021 järjestimme Partion tulevaisuustaidot - työpajan, johon osallistui 21 henkilöä. Vuonna 2022 osallistujat pääsivät pelaamaan viidessä ryhmässä tulevaisuuskenaariopeliä. Osallistujia oli yhteensä 22. Vuonna 2023 pidimme Kevätpäivillä järjestön johdolle syksyllä 2021 pidetyn työstön tarkastellen tilannetta Sitran megatrendikorttien 2023 avulla. Osallistujia oli työpajalle valitun tilan vuoksi vain 10, useamman käännettyä ovelta pois.

Kohtaus on SP:n koulutustapahtuma SP:n ja A-jäsenten vapaaehtoisille. Vuonna 2021 Kohtauksessa järjestettiin työpaja partiokasvatuksen tulevaisuustyöstä, koska tuossa vaiheessa hanketta ei ollut vielä nostettu kasvatusvaliokunnan alaisuudesta järjestön johdon alaisuuteen. Osallistujia oli 14. Vuonna 2022 Kohtauksessa pidimme pääpuheenvuoron ja peluutimme tulevaisuuskenaariopeliä 25 osallistujan kanssa.

Paikallisten lippukuntien jäsenten sekä keskusjärjestön ja A-jäsenten vapaaehtoisten osallistaminen

Hämeen Partiopiirin johtokolmikoiden Johto3-tapahtumassa 20.11.2021 järjestettiin Sitran kehittämä Tulevaisuustajuus-työpaja, jossa osallistujat pääsivät haastamaan tulevaisuusoletuksiaan. Osallistujia oli 21.

Finnjamboree Kajolla pelasimme kohderyhmäikäisten kanssa tulevaisuuskenaariopeliä Tulevaisuuslaaksossa. Ryhmän jäsenet olivat kuutena päivänä osallistamassa yhteensä yli 200 nuorta.

Lisäksi lippukuntien partiojohtajille ja ryhmänjohtajille suunnatulla Parempi lippukunta -teltalla järjestettiin kaksi avointa pelitilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 8 partiolaista.

Skenaariopeliä pelattiin myös lukuisia kertoa erilaisissa lippukuntien ja piirien tilaisuuksissa sekä partiojohtajakoulutuksissa. Samoin peliä tarjottiin SP:n toiminnanalojen järjestämiin tapahtumiin, kuten esimerkiksi Vapaaehtoistuen foorumiin, joissa sitä pelattiin. Näissä tilaisuuksissa saavutimme reilun 120 henkeä. Onnistuimme kohtalaisesti osallistamisessa ja itse osallistuimme kaikkiin mahdollisiin järjestön tapahtumiin, joissa käsiteltiin partion tulevaisuutta.

Osallistumiset

Kaksi ryhmän jäsentä osallistui Osaamiskeskus Kentaurin järjestämiin nuorisovalan toimijoiden tulevaisuusosaamisen kehittämisen työpajoihin syksyllä 2021.

Syksyllä 2022 järjestetyn Vapaaehtoistuen foorumin teemana oli tulevaisuuden johtaminen. Tilaisuudessa kaksi ryhmämme jäsentä kuuluivat tulevaisuuden tutkija Hanna Heinon, Turun yliopistosta, näkemyksiä tulevaisuuden johtamisen trendeistä ja avainaiheista.

Ryhmän yksittäisiä jäseniä osallistui Sitran järjestämiin Megatrendien julkistamisiin, Sitran Tulevaisuusbarometrin julkistukseen, erinäisiin ammattiinsa perustuviin tulevaisuuspohdintoihin, ilmastotoimia selventäviin tilaisuuksiin sekä Nuorisobarometrin julkistukseen.

”Tulevaisuusajattelun pohjana toimijoilla oli selkeä näkemys siitä, että muutos ja turbulenssi hallitsee tulevaisuutta. Jatkuvaan ja nopeaan muutokseen tulee tottua ja varautua”

5.3. Haastattelut ja keskustelut

Nuorisovalan kattojärjestö Allianssi järjesti keväällä 2022 Nuori2022-tapahtuman, jonka yhteydessä Suomen Partiolaiset ja Erätaukosäätiö järjestivät yhteisen erätaukokeskustelun aiheesta ”Taidot onnistua 2040-luvulla – miten valmistamme nuoria tulevaisuuteen?” Työpajaan osallistuneet nuorisovalan toimijat arvioivat tulevaisuudessa olevan tarpeen mm. tiedonhakuun, median lukemiseen sekä tiedon ja taidon soveltamiseen liittyvät taidot, yhteistyökykyyn ja tunteiden ymmärtämiseen liittyvät taidot, itsensä johtamiseen, kärsivällisyyteen ja pitkäjänteisyyteen kehittävät taidot sekä ongelmanratkaisu- ja yhteiskunnalliset taidot.

Tulevaisuuden hahmottamiseksi ryhmä päätti haastatella ulkopuolisia suomalaisen tulevaisuustyöhön liittyviä organisaatioita ja ihmisiä. Syksyn 2022 aikana tapasimme Kokoomuksen ja Vihreät sekä Huoltovarmuuskeskuksen. Tapaukset olivat etukäteen lähetetyn agendan mukaisia keskustelutilaisuuksia.

Ryhmän tavoitteena oli saada kuva siitä, minkälaisena toimijat näkevät lasten ja nuorten tulevaisuuden taitojen läpi katsottuna sekä mitkä asiat partion tulisi ottaa huomioon tulevaisuuttaan suunnitellessa. Tapasimme Kokoomuksesta suunnittelupäällikkö Antti Hakalan ja Henrik Vuornoksen, Vihreistä kansanedustaja Satu Hassin ja Huoltovarmuuskeskuksesta varautumispäällikkö Antti Sillanpään. Valitettavasti emme saaneet kutsuista huolimatta enempää puolueita mukaan keskusteluun.

Tulevaisuusajattelun pohjana toimijoilla oli selkeä näkemys siitä, että muutos ja turbulenssi hallitsee tulevaisuutta. Jatkuvaan ja nopeaan muutokseen tulee tottua ja varautua. Lasten ja nuorten kohdalla puolueet näkivät kehityskulkuja, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten selviytymiseen ja elämiseen tulevaisuudessa.

Hallitsevinta keskusteluissa oli ainakin seuraavien taitojen ylläpito:

- Lukeminen, kirjoitus, matematiikka. Näitä ei tosin nähty partion tehtäviksi.
- Osallistuminen demokraattisen valtiojärjestyksen ylläpitoon vastuunoton ja vastuunkannon muodossa
- Kestävän kehityksen edistäminen
- Ilmastotekojen ja luontokadon estämisen työkalujen oppiminen ja käyttöönotto

Partion arvostus yhtenä isona toimijana kansalaistoiminnassa on korkealla ja kolmannen sektorin vapaaehtoistyön malli ja tekeminen oli haastateltujen mukaan tulevaisuudessa tärkeää. Partion arvopohjainen osallistuminen ja kasvatus työ Suomen pitämiseksi mukana demokratioiden joukossa oli kaikkien haastateltujen mielestä tulevaisuustavoitteiden keskeisintä osaa.

Huomio kiinnittyi kaikissa keskusteluissa Covid19-pandemian ja Ukrainan kriisin jälkeisiin tunnelmiin, jossa muutoksen hallinta ja resilienssin lisääminen on tärkeää. Lasten ja nuorten uskon palauttaminen ”normaaliin” on lähitulevaisuudessa suuri työ, johon partio voi osallistua. Monimuotoisuus on Suomessa toimijoiden arvion mukaan tulevaisuutta. Monimuotoisuuden ymmärtäminen, huomioiminen ja monimuotoisuustaitojen lisääminen on toimijoiden mielestä tärkeää.

Muita esille nousseita asioita keskusteluissa olivat:

- Varautuminen, resilienssi, muutostaidot
- Arvopohjasta kiinnipitäminen ja oma identiteetti
- Kyky suunnata tarvittaessa hyvän tekemistä myös partioliikkeestä ulospäin
- Partion maailmanlaajuinen kehitys ja suomalaisen partion rooli osana kansainvälistä liikettä

6. Tulevaisuuden taitojen kehittäminen - mistä lähdemme, minne menemme?

Tässä luvussa tarkastellaan tiedonhakuaiheessa kerättyjä taitoklustereita ja arvioidaan miten kyseiset taitoklusterit näkyvät nykypäivänä partiossa ja minkälainen tulevaisuuden partiolainen ihanteellisesti olisi. Luvun lopussa tarkastellaan, onko partion tehtävä olla osa jokaisen taitoklusterin osaamisen kehittämistä.

6.1. Taitoklusterit

Millaisia taitoja tarvitaan skenaarioiden kuvaamassa 2040-luvun maailmassa? Skenaariotyöstön osalta saatiin erilaisten skenaariopalasten yhdistelmistä yli 300 taitosanaa, joista osa ilmeni useasta eri tulevaisuudesta pelatuista skenaariopeleistä. Kerätyt taidot purettiin ja työstettiin 60 taitoklusteriin, niputtaen samankaltaisia taitoja, kuten urheilullisuus ja liikunnallisuus yhteen. Nämä taitoklusterit jaettiin vielä pääklusteriin, joista esimerkiksi edellä mainitut liikuntaan liittyvät taidot ovat osa itsetuntemus ja hyvinvointi -klusteria.

Alla olevassa luettelossa on käyty lävitse päätaitoklusterit sekä niiden alle kuuluvia taitokokonaisuuksia.

Hyvän tekeminen ja rauhankasvatus

Esille nousivat erityisesti hyväntekeväisyys sekä muiden tilanteen parantaminen, yhtenäisyyden etsiminen ja erimielisyyksien hyväksyminen. Rauhankasvatuksen taidot koettiin tärkeiksi.

Itsetuntemus ja hyvinvointi

Henkisen hyvinvoinnin, omien rajojen hallinnan, tunnetaitojen ja itsetuntemuksen kehittämisen taidot. Oman osaamisen tunnistaminen ja merkityksellisuuden tunne. Liikunta hyvinvoinnin osatekijänä koettiin tärkeäksi.

Johtaminen ja arvopohjaisuus

Esille nousivat vahvasti sekä ryhmän jäsenenä että johtajana toimimisen taidot sekä organisointikyky. Arvopohjainen ja eettinen toimintakyky sekä tulevaisuus- ja strategiatyö koettiin hyödyllisiksi taidoiksi.

Kansainväliset ja kulttuuritaidot

Esille nousivat kontaktien luomisen ja ylläpidon taidot sekä kulttuurinen osaaminen. Laajasta kielitaidosta koettiin olevan hyötyä.

Kansalaistaidot

Elämän yleisvalmiudet, ruuanlaitto ja oman talouden hoito. Työelämässä pärjäämisen taidot koettiin myös tärkeäksi.

Kansalaisyhteiskuntaan osallistuminen

Yhteiskuntaymmärrys, kansalaisaktiivisuus ja toimeen tarttuminen. Vaikuttamisen ja sen havaitsemisen ja tunnistamisen taidot koettiin tärkeäksi.

Luonto- ja ympäristötaidot

Luonnonsuojelu, kestävä kehitys, vastuullisuus ja ilmastonmuutos. Luontosuhde ja luonnossa liikkuminen koettiin tärkeäksi.

Luovuus ja ongelmanratkaisu

Luovuus, yrittäjäyys, innovointi ja kädentaidot. Maalaisjärjen ja tilannetajun harjoittaminen sekä ongelmanratkaisu koettiin tärkeäksi.

Primäärielämän taidot

Metsästys, omavaraisuus ruuan ja energian hankinnassa ja tuotannossa.

Selviytymistaidot

Valmius, varautuminen ja selviytyminen. Ympäristön muutoksiin sopeutuminen ja erätaidot koettiin tärkeäksi.

Tasa-arvo ja moninaisuus

Tasa-arvon ja moninaisuuden ymmärrys sekä niiden edistämisen taidot. Suvaitsevaisuus ja normikriittisyys koettiin tärkeiksi.

Teknologiat

Teknologisten ja digitaalisten ratkaisujen käyttö ja hyödyntämistaidot. Ohjelmointi.

Turvassa pysymisen taidot

Turvataidot, ensiapu ja itsepuolustus.

Viestintä ja kommunikaatio

Kommunikointi, retoriikka, kouluttaminen ja kriisitilanteissa kommunikointi. Medialukutaito ja mediakriittisyys koettiin tärkeäksi.

Yhdessä tekeminen

Sosiaaliset suhteet ja ihmisten välinen vuorovaikutus sekä yhteistyötaidot. Yhteisöllisyyden ja yhteishengen rakentaminen ja ylläpito koettiin tärkeäksi.

JOHTAMINEN JA ARVOPOHJAISUUS

Johtaminen
Organisointikyky
Johdettavana olokyky
Tulevaisuus- ja strategiatyö
Arvopohjaisuus toiminnassa ja johtamisessa
Eettisyys

KANSAINVÄLISET JA KULTTUURITAILOT

Kulttuurinen osaaminen
Kielitaito
Kontaktien luominen ja ylläpito

TASA-ARVO JA MONINAISUUS

Suvaitsevaisuus ja normikriittisyys
Tasa-arvo ja sen edistäminen
Moninaisuuden ymmärrys ja edistäminen

YHDESSÄ TEKEMINEN

sosiaaliset taidot
vuorovaikutustaidot
yhteistyötaidot
yhteisöllisyys
yhteishenki

HYVÄN TEKEMINEN, RAUHANKASVATUS

Rauhankasvatus
Hyväntekeväisyys ja muiden tilanteen parantaminen
Yhtenäisyyden etsiminen, erimielisyyksien hyväksyminen

KANSALAIS- TAILOT

Yleisvalmiudet
oman talouden hoito
työelämätaidot
ruuanlaitto

KANSALAIS- YHTEISKUNTAAN OSALLISTUMINEN

vaikuttaminen
yhteiskuntaymmärrys
kansalaisaktiivisuus ja toimeen tarttuminen

PRIMÄÄRIELÄMÄN TAILOT

metsästys
omavaraisuus
energian tuotanto

ITSETUNTEMUS JA HYVINVOINTI

tunnetaidot
henkinen hyvinvointi
itsetuntemus + rajojen hallinta
merkityksellisyys
oma osaaminen
liikunta

TAIDOT TULEVAISUUTEEN

LUONTO- JA YMPÄRISTÖTAIDOT

luonnossa liikkuminen
luontosuhde
kestävä kehitys ja vastuullisuus
luonnonsuojelu ja ilmastonmuutos
kestävä kehitys ja vastuullisuus

VIESTINTÄ- JA KOMMUNIKAATIO- TAILOT

medialukutaito
kouluttaminen
mediakriittisyys
kommunikointi
kommunikaatiokanavat
kriiseissä
retoriikka

TEKNOLOGIAN OSAAMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN

Digi- ja teknologiataidot
Koodaus

SELVIITYMISTAILOT

selviytyminen
erätaidot
valmius ja varautuminen
ympäristön muutoksiin
sopeutuminen

TURVASSA PYSYMISEN TAILOT

Turvataidot
Ensiapu
Itsepuolustus

LUOVUUS JA ONGELMAN- RATKAISU

luovuus
kädentaidot
ongelmanratkaisu
yrittäjyys ja innovointi
maalaisjärki ja tilanteet

Saatujen taitosanojen laatua voidaan tarkastella kriittisesti skenaarioiden näkökulmasta. Osa skenaariopalasista pelattiin vain osassa peleistä ja osa taas toistui useimmissa peleissä. Emme myöskään pystyneet tarkastelemaan taitojen esiintymisten painottumista eri skenaariopalausten välillä emmekä rakentaneet skenaariopalasia yhtä todennäköisiksi, minkä vuoksi tarkastelemme taitoja kokonaisina ryhminä olettaen kaikki tulevaisuudet mahdollisiksi.

6.2. Taitoklusterit v. 2023 partiotoiminnassa – 2040-luvun kansalaisten kasvatusta

Tämän luvun aikana tarkastellaan taitoklusterien tuloksia ja verrataan niitä nykyiseen partiotoimintaan partion kasvatustavoitteiden, -ohjelman ja -koulutuksen sekä partion aatepohjan osalta.

6.2.1. Miten kasvatustavoitteita pitäisi kehittää?

Partion kasvatustavoitteet kuvaavat miten partion päämäärän mukainen lapsi ja nuori kasvaa kohti aikuisuutta. Niiden avulla on kirjoitettu auki, millainen on meidän kulttuurimme ja elämämme maailmanajan näkökulmasta aktiivinen ja tasapainoinen kansalainen. Kasvatustavoitteissa on neljä näkökulmaa: suhde itseen, toisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön.

Näin ollen on tarpeen tarkastella tulevaisuustyön tuloksia kasvatustavoitteiden läpi. Millä tavalla elämämme maailmanaika muuttuu ja miten kasvatustavoitteet kulkevat siinä mukana? Kasvatustavoitteiden on siis samaan aikaan pystyttävä luotaamaan tulevaisuuteen mutta pysyttävä myös ajankohtaisina nykyhetkessä. Jakaessamme taitoklustereja nykyisten näkökulmien välille, oli nähtävillä näkökulmat ylittäviä taitoja. Taidon kehittyminen voi esimerkiksi kehittää partiolaisen suhdetta yhteiskuntaan sekä suhdetta toisiin. Olemme merkinneet alla olevaan taulukkoon, miten saadut taitoklusterit kohdistuvat nykyisiin kasvatustavoitteisiin. Jokaiselle riville on merkitty pääasiällisin näkökulma rastilla. Taulukon alariville on kirjattu, kuinka monta taitomainintaa yhteensä on merkitty kyseiseen näkökulmaan pääasiällisenä.

TAITOKLUSTERIT	Taitomainintoja	Suhde itseen	Suhde toisiin	Suhde yhteiskuntaan	Suhde ympäristöön
Hyvän tekeminen ja rauhankasvatusta	13		✗	●	
Itsetuntemus ja hyvinvointi	23	✗			
Johtaminen ja arvopohjaisuus	22	✗	●	●	
Kansainväliset ja kulttuuritaidot	10		✗	●	
Kansalaistaidot	17			✗	
Kansalaisyhteiskuntaan osallistuminen	14			✗	
Luonto- ja ympäristötaidot	28	●			✗
Luovuus ja ongelmanratkaisu	19	✗	●	●	
Primäärielämän taidot	12			●	✗
Selviytymistäidot	33	●	●	●	✗
Tasa-arvo ja moninaisuus	19		✗	●	
Teknologiat	19		●	✗	
Turvassa pysymisen taidot	24	●	✗	●	
Viestintä ja kommunikaatio	31		✗	●	
Yhdessä tekeminen	29		✗		
Pääasiälliset maininnat		64	116	50	73

Sen sijaan, että jatkossa tarkastellaan partion kasvatustavoitteita yhden partio-kasvatustavoitteen kautta, olisi syytä pohtia myös sitä, miten taitojen kehittymistä tuetaan useamman näkökulman alueella. Erityisesti vanhempien ikäkausien kohdalla on tarpeen huomioida laaja-alaisesti kehittyvät taidot, kuten yllä esitetty selviytymistaito.

Kasvatustavoitteita tulisi tarkastella tarpeeksi usein ja megatrendien kehittymistä seuraten olla valmiina vastaamaan aktiivisen ja tasapainoisen kansalaisen elinympäristön muutokseen. Erityisesti Sitran megatrendien osalta tulisi olla valmiina vastaamaan luontokadon ja ympäristöasioihin vaikuttamiseen sekä vallan käytön eri ulottuvuuksiin.

6.2.2. Miten partio-ohjelmaa ja -koulutusta tulisi kehittää?

Partion organisaatorakenne, jossa paikalliset itsenäiset partiolippukunnat muodostavat partiopiirin tai Finland Svenska Scouter ry:n, jotka puolestaan ovat Suomen Partiolaisten A-jäseniä, aiheuttaa muutoksen johtamiseen hankaluutta. Suomen Partiolaiset keskusjärjestönä eivätkä A-jäsenet voi lähtökohtaisesti velvoittaa ja määrätä paikallisia lippukuntia toimimaan heidän haluamallaan tavalla. Sen sijaan muutos on vietävä pienempinä ja hallittuina palasina lippukuntien arkeen. Partion käytössä olevia muutoksen johtamisen ja jalkautuksen välineitä ovat lähtökohtaisesti partio-ohjelma, partiokoulutukset sekä suuria joukkoja keräävät partiotapahtumat, kuten piiri- ja suurleirit.

Partio-ohjelman sekä -koulutuksen kehitystyön synkronointi yhdessä järjestötasolla tehtävän tulevaisuustyön, määriteltyjen taitoklustereiden ja partioliikkeen päämäärän kanssa on olennaista. Tulevaisuuden megatrendien kehittymisen myötä partiolle kohdistuvien seurausten tarkkailu tulee olla jatkuvaa ja sitä tulee tehdä aktiivisesti partio-ohjelman että -koulutuksen kehittämiseksi. Kehitystyö on tehtävä vuoropuhelulla ja edistettävä teemat tulee olla yhteisesti edistettäviä, sillä lippukuntien kyky ottaa vastaan isoja muutoksia on heikko. Partiolippukuntien arkinen toiminta ei saa muuttua radikaalisti, sillä se hidastaa osaltaan tulevaisuuteen sopeutumisen taitoja. Nousevat trendit vaativat osaamista partiolippukunnissa ja jo nyt kasvatustaitojen lisääminen on erinomaisen tärkeää, koska kohderyhmän monimuotoisuus, käyttäytyminen ja sitoutuminen on muuttunut pandemian jälkeen.

”Tulevaisuuden megatrendien kehittymisen myötä partiolle kohdistuvien seurausten tarkkailu tulee olla jatkuvaa ja sitä tulee tehdä aktiivisesti sekä partio-ohjelman että -koulutuksen kehittämiseksi.”

Partiokoulutuksen rooli on olla herkästi mukana tulevaisuuden tuomissa muutoksissa. Sen tulee kulkea rinnalla ja ottaa proaktiivisesti tulevaisuuden taitotarpeita käsittelyyn. Partiokoulutuksen on pystyttävä uudistumaan ja tarkastelemaan sisältöjään tulevaisuuden tarpeiden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa myös olemassa olevien sisältöjen kriittistä tarkastelua ja mahdollista poisvalintaa, etenkin jos tulevaisuudessa olennaisia taitoja ei pystytä painottamaan nykyisen koulutusjärjestelmän puitteissa. Erityisen tärkeää on lisätä tulevaisuustyön, muutoksen johtamisen ja skenaarioajattelun osaamista partiojohtajien keskuudessa. Lisäksi meidän on ymmärrettävä koulutuksen arvo tukena partiokasvatukselle ja käytävä tarpeeksi suurta keskustelua partiokasvatuksen merkityksestä partiojohtajuudessa.

6.2.3. Millaista arvokeskustelua taitojen osalta tarvitaan?

Tämän työn aikana keräämämme taitoklusterit ovat osa jäsenistömme näkemyksiä tulevaisuudessa tarvittavista taidoista. Tuloksiin tiedetään vaikuttaneen myös nykyinen maailmantilanne, olemme hanketyön aikana kokeneet maailmanla-

juisen pandemian sekä Eurooppaa ravistelevan sodan. Tuloksista on selkeästi kuitenkin nähtävissä ihmisten tarve toimia yhdessä, uskoa yhteiskuntaan sekä suojella ympäristöä – unohtamatta ihmisen omaa itsetuntemuksen ja -ymmärryksen kehittymistä. Tulevaisuuden partiolaisen elämää ohjaa todennäköisesti melkoisen samanlaiset trendit kuin koko Suomea. Meidän arvopohjaamme, tulevaisuuden taitoklusterienkin kuvaamana, kuuluu osallistuminen, yhteistyö ja toisten auttaminen.

Partio on kasvatusjärjestö. Päämääränämme on kasvattaa persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoisia, vastuuntuntoisia, aktiivisia sekä itsenäisesti ajattelevia paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäseniä. Olemme muutama vuosi sitten käyneet arvokeskustelua partion arvopohjasta ja meille tärkeistä asioista. Seuraavassa vaiheessa voisi olla tarpeen tarkastella, miten tässä muuttuvassa maailmassa käsitämme määrittelevät sanat: tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen ja itsenäisesti ajatteleva, sekä näkökulmamme yhteisöistä: paikallinen, kansallinen ja kansainvälinen.

Tulevaisuustyön osalta on olennaista ymmärtää, millä tavalla ympärillämme tapahtuvat muutokset vaikuttavat käsityksemme partion päämäärästä ja rakentuuko se kautta partiolaisten samanlaisista arvoista. Arvokeskustelussa tulee nousemaan esille Sitran megatrendienkin tukemana, kuinka monimuotoisuus, demokratiaponnistelut ja luontokadon torjunta tuovat painotuksia arvopohjaamme.

Arvojen muutokset vaikuttavat suoraan kasvatustavoitteisiin. Tulevaisuuden skenaarioiden perusteella meidän on luotava todennäköisiä tulevaisuuksia arvojen muutoksista ja sitä kautta vaikutuksista päämäärään, kasvatustavoitteisiin, partiomenetelmään ja partio-ohjelmaan. Tulevaisuudessa partiolaisen on oltava avoin ja ulospäinsuuntautunut hyvän tekijä, joka haluaa muutosta parempaan ja osaa tehdä sen partiossa opituilla taidoilla ja tiedoilla.

6.3. Partion paikka tulevaisuudessa tarvittavien taitojen kehittäjänä

Vaikka emme pysty kuvaamaan tarkasti edes lähitulevaisuudessa olevaa, pystymme tekemään arvioita. Partion päämäärä velvoittaa meitä olemaan tietoisia ympärillä tapahtuvasta niin, että pystymme antamaan oikean suuntaista kasvatusta lapsille ja nuorille. Jo vuosikymmeniä olemme pysyneet päivittymään, mutta nykyisen maailman muutokset tapahtuvat nopeammin ja arvaamattomammin. Meidän tulee varmistaa, ettemme tipahda tärkeimmän tuottemme – partio-ohjelman – osalta pois matkasta.

Tarkastelemalla skenaariopelin avulla muodostettuja taitoklustereita, voidaan todeta, että partiolla on omassa ohjelmassaan mahdollisuus kasvattaa jokaista aluetta. On kuitenkin tärkeä huomata, ettemme todennäköisesti pysty tekemään kaikkea niin suurella intensiteetillä, että sillä olisi haluamme vaikutus jokaiseen nuoreen. Arvokeskustelun avulla on mahdollista tehdä poisvalintoja, vaikkakin ympäröivässä maailmassa tapahtuvat muutokset voisivat näiden taitojen kehittämistä puoltaa. Lisäksi partio on vain yksi kasvattaja, myös muualla tapahtuvan kasvatuksen painotukset tulee huomioida.

Liian yksipuolisen partio-ohjelman tarjoamiseen ei kuitenkaan kannata suunnata, sillä partion vahvuuksia on monipuolinen kehittäminen päämäärän mahdollistamiseksi. Partiolla on Suomen suurimpana lasten ja nuorten kasvatusjärjestönä mahdollisuus ja velvollisuus olla mukana tulevaisuuden tekemisessä ja myös muokkaamisessa.

7. Tulevaisuuden johtaminen

Tulevaisuuden johtamista määrittelee muutos, epävarmuus ja innovaatiokyvyn käyttö. Näiden kolmen asian onnistuminen määrittelee menestyksen ja kasvun. Toimintaympäristömme ei tule pysymään vakaana ja ennustettavana, vaan muutos on enemmän sääntö kuin poikkeus. Nopea muutos on todennäköistä ja siihen pitää varautua. Nykyinen partiojohtaminen ja osaamistaso ei ole parhaimmillaan muutosjohtamisessa eikä tue sitä. Muutosjohtamisen elementtejä partio-koulutuksessa on vielä sängen vähän, vaikka ne ovat lisääntyneet viime vuosina. Alustavaa reagointia on, mutta muutoksen hallinnassa on meillä kaikilla vielä puutteita. Silmiinpistävää on järjestöltä osin puuttuva kyky ja resurssit selvittää, reagoida sekä hallita aktiivisesti jatkuvaa muutosta. Haasteisiin puuttumisen ensimmäinen teko on tunnistaa ne.

7.1. Partio panostaa hyvään johtamiseen

Partioliike Suomessa on panostanut viime vuosien aikana paljon johtajuuteen. Olemme tunnistaneeet, että lasten ja nuorten kasvatuserjestöä pitää kaikilla tasoillaan johtaa hyvin. Tämä on erinomainen alku tulevaisuuden johtamiseen. Meidän täytyy pysyä mukana muuttuvassa toimintaympäristössä ja tulevaisuudessa. Johtamiseen liittyy koko partioliike Suomessa: lippukunnat, A-jäsenet ja keskusjärjestö. Jokaista tasoa ja yksikköä johdetaan eri tavalla, mutta järjestelmien, suunnittelun ja seurannan pitää tukea partion kehittymistä ja tulevaisuutta.

Hyvä johtaminen on tärkeää, jotta arvopohjaisen kasvatustyömme vaikutukset näkyvät tulevaisuuden yhteiskunnassa. Missiomme on vahva lausuma siitä, miten me olemme tärkeitä tekijöitä maailman muutoksessa ja parantamisessa. Johtajuuden tärkeimmät ominaisuudet, rohkeus ja terve itsetunto, ovat sisäänrakennettu partiokasvatukseen. Nykyisessä toimintaympäristössä moninaisuus, ympäristöteot ja luontokadon pysäyttäminen ovat taitoja, jotka on saatava nousuun. Kestävän kehityksen periaatteet ja teot näkyvät jo suomalaisessa partiossa. Tulevaisuudessa tämä on vankka pohja jatkuvalla parantamiselle, partiokasvatukselle ja johtamiselle.

7.2. Muutos on pysyvää

Meidän tulevaisuutemme on ennustamatta turbulenssimaisempaa kuin mihin me olemme partiossa tottuneet. Mustat joutsenet, hiljaiset signaalit ja maailman muutokset ovat asioita, joihin partion on reagoitava lyhyellä viipeellä ja päätäväisesti. Muutosjohtamisen ymmärrys ja osaaminen ovat tulevaisuuden johtamisessa keskeisiä taitoja. Partiojohtamisen ja -johtamiskoulutuksen keskiöön on lisättävä muutosjohtamisen elementtejä. Lisäksi järjestön, A-jäsenten ja lippukuntien resilienssiä pitää kaikilta osin kasvattaa. Hyvä johtaminen on yksi resilienssin lisääntymisen elementti. Jatkuva itsensä, tiimien, muutoksen ja kehittämisen johtaminen vaatii uudenlaista ajattelua ja osaamista partiojohtamisen koulutukseen ja käytäntöihin.

7.3. Tulevaisuuteen pitää valmistautua

Hyvin organisoidulla tulevaisuustyöllä kasvatetaan ennakoitukyvykkyyttä. Tämä korostuu mm. Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 1. ja 2. osassa (2023). "Ennakointityössä on ennen kaikkea kyse keskustelun ja ajattelun taidosta: keskeistä on omien ajattelumallien, olettamusten ja ajattelun rajoitusten tunnistaminen ja kyseenalaistaminen."

Valtioneuvoston skenaarioprosessi on kuvattuna selonteossa ja se on toimintamallina suoraviivainen ja johdonmukainen:

- Muutostekijöiden tunnistaminen: Suomen tulevaisuuteen keskeisesti vaikuttavien yhteiskunnallisten, teknologisten, taloudellisten, ympäristöllisten ja poliittisten muutosvoimien tunnistaminen.
- Muutostekijäanalyysi: Ymmärryksen lisääminen muutoksen ytimeistä, sen keskeisistä näkökohdista ja alueellisista ominaispiirteistä sekä muutoksen vaikutuksista.
- Epävarmuustekijöiden tunnistaminen: Muutostekijöiden ristivaikutus ja epävarmuus-vaikuttavuusanalyysien pohjalta tunnistetut tekijät, joiden tulevaisuuden kehityksessä on vuoteen 2040 merkittävää epävarmuutta ja joiden nähdään merkittävällä tavalla vaikuttavan Suomen tulevaisuuteen.
- Epävarmuustekijöiden vaihtoehtoiset kehityskulut vuoteen 2040: Laaja-pohjaisten asiantuntijatyöpajojen pohjalta jokaiselle epävarmuustekijälle on luotu neljä vaihtoehtoista kehityskulkua vuoteen 2040.
- Morfologinen analyysi raakaskenaarioiden tunnistamiseen: Epävarmuustekijöiden vaihtoehtoisten kehityskulkujen välisten yhteyksien käsittely raakaskenaarioiden tunnistamiseksi.
- Skenaarioiden rikastaminen: Skenaarioiden havainnollistaminen ja konkretisoiminen, skenaarionarratiivien luominen ja skenaarioiden vaiheistus.
- Skenaarioiden vaikutusanalyysit: Mahdollisuudet, riskit ja uhat, varautuminen sekä skenaarioista riippumattomat toimet.
- Jatkuva toimintaympäristön seuranta: Toimintaympäristön jatkuvan seurannan kehittäminen käyttäen skenaariotyötä seurannan viitekehyyksenä.

Pohjatyön määrä on iso, mutta kun koko ajan kulkevan koneen saa käyntiin, niin tulevaisuuden arviointi muuttuu rutiiniksi, joka tukee suunnittelua. Koko palettia ei tarvitse laittaa uusiksi vaan uskomme toimintaympäristön seurannan ja tilannekuvan jatkuvan analyysin partiossa tuottavan riittävää informaatiota lyhyen ja pitkän aikavälin muutostavoitteisiin ja suunnitteluun.

7.4. Arvopohjainen johtaminen kuuluu tulevaisuustyöhön

Huoltovarmuuskeskuksen varautumispäällikön haastattelun perusteella arvopohja on iso tekijä, joka määrittelee partion kansanliikkeen omaisen olemuksen. Meidän identiteettimme on muovautunut kansallista historiaamme mukaillen ja sen muuttaminen voi olla vaikeaa ja vaarallista. Partion pitää olla herkkä näille muutoksille ja ymmärtää, että osa tärkeistä sidosryhmistämme odottaa meiltä hyvin tarkkaa roolia lasten kasvattajana. Liikkeen on arvioitava tarkasti missä se haluaa olla ja näkyä. Perusasiat on tehtävä hyvin ja odotusten mukaisesti. Tulevaisuuden isot muutokset muovannevat partion arvopohjaa jäsenistön arvomuutosten mukana. Arvojen näkyminen johtamisen kantavana voimana muodostunee tärkeäksi seikaksi tulevassa liikkeen johtamisessa. Partion arvot ovat se liima, joka pitää suomalaisen ja kansainvälisen partioliikkeen kasassa.

Muutoksien tiheys ja todennäköisyys heijastuu pitkän aikavälin suunnitteluun ja johtamiseen. Strategia tai PTS on tulevaisuudessa joustava ja resilientti, jotta strategia ei estä reagoimista ja kehittymistä. Strategian oppikirjoista luettuna strategian pitäisi olla muutoksen tekemistä ja organisaatioiden suorituskyvyn, tehtävän ja tuloksen paranemista. Strategia on historiallisesti tapa voittaa sota ja kohdata vihollinen voittavasti. Partio ei käy sotaa eikä meillä ole vihollisiakaan, joten tälle pidemmän aikavälin muutostyölle voisi kehittää osuvamman nimen. Strategia aiheuttaa väristyksiä lippukuntaorganisaatioissa ja sillä on huono kaiku. Pelkkä nimi saattaa estää sen toteuttamisaikkeit organisaatiossa varsinkin perustasolla lippukunnissa.

7.5. Tulevaisuustyö on strategian perusta

Partion strategia on perinteisesti ollut 4–5- vuotta eteenpäin katsova suunnitelma, joka on sisältänyt jyrkeitä lauseita siitä mikä on ihannetulevaisuus partion arvopohjaan nojautuen. Strategialauseet ovat vaihtelevia sisällöltään ja lippukuntatoimijan näkökulmasta vaikeasti ymmärrettävissä lippukuntakontekstissa. Jos strategiassa ei ole selkeää muutostavoitetta ja työkaluja myös lippukuntatyöhön, niin strategia jää helposti toteutumatta. Lippukuntatyössä strategian määrittelemät tavoitteet ovat usein liian kaukana osaamisesta ja lippukunnan omista tavoitteista. Vaikeuskerrointa partiostrategiaan lisää se, että osalla a-jäsenistä on järjestön strategialauseiden päälle omia lauseitaan lippukunnille toteutettavaksi. Tutkimukset kertovat, että 2 % työntekijöistä ja 13 % johtoportaa tuntee organisaation strategian niin hyvin, että he voivat toimia sen tavoitteiden mukaisesti. (Marco Mäkinen, luento: Onko strategiatyö menneisyyden vanki, Topaasia Oy, 2023)

7.6. Strategiatyötä pitää uudistaa

Suomalainen partiostrategia on kovin staattinen ajan ja tekojen suhteen. Se puskee kuin juna eteenpäin ja harvoin tai tuskin koskaan muuttuu matkalla. Tulevaisuuden muutostahti, mustat joutsenet ja turbulenssit ovat oleellinen osa strategista toimeenpanoa. Tämän näkökulman lisääminen on tärkeää. Ryhmä ehdottaa, että partion tulevaisuustyöhön valjastetaan resursseja, jota pyrkivät luomaan tulevaa maailmaa ja toimintaympäristöä. Tästä organisaatiosta olisi hyvä tulla keskeinen osa strategian johtamisessa ja seuraamisessa.

Muutoksien tunnistaminen ja vieminen lippukuntatasolle aktiiviseksi tekemiseksi on onnistuttava hyvin, jotta partioliike Suomessa pysyy toimintakykyisenä ja elävänä. Nykyisessä yleisessä strategia-ajattelussa on sanonta: ”Jos strategia pitää jalkauttaa, niin se on tuomittu epäonnistumaan.” Lippukuntien, a-jäsenten ja toimijoiden osallistaminen on partiostrategian tekemisessä tuttua, mutta pelko on, että osallistaminen antaa positiivisen harhan. Harha syntyy siitä, että kohde-ryhmä on liian pieni tai liian aktiivinen. Liialla aktiivisuudella tarkoitamme sitä, että ne maan hiljaiset, jota todella tarvitsisivat muutosta, eivät koskaan vastaa tai osallistu strategiakyselyihin tai tekemiseen. Tämän takia kuva muutostarpeesta voi olla harhainen tai väärä. Lisäksi järjestön tulee suhtautua todella vakavasti niihin A-jäsenten irtiottoihin, jotka sekoittavat pakkaa.

7.7. Tulevaisuustyöhön pitää osallistaa kaikki

Suomessa toimivan partioliikkeen tulevaisuustyö on erilaista järjestö-, A-jäsen- ja lippukuntatasolla. Lippukuntatasolla on aivan eri resurssit ja osaaminen esimerkiksi maahanmuuttajatyöhön kuin piireissä tai järjestössä. Muutostyökalut ja tavoitteet ovat hyvin erilaiset. Lippukunnat eivät kestä isoa määrää muutostyötä, koska niiden pitää selvittää arkisesta partiokasvatuksesta, sen kehityksen muutoksista ohjelman toteutukseen, ohjelmapainotuksista ja muista tavoitteista, joita tulee mm. piireistä ja alueilta. Pitkän tähtäimen muutostyö pitää olla harmoniasa sen toteuttajien kykyjen kanssa. Lisäksi muutostarpeet on kommunikoidava hyvin, tehtävä yhdessä ja päätettävä yhdessä. Tämä varmistaa sitoutumisen.

Partioliikkeen johtaminen vaatii tulevaisuudessa uudelleenorganisointia tulevaisuustyön, kehittämisen ja muutosvalmiuden lisäämisen kannalta. Emme osaa sanoa miten tämä tehdään, mutta organisaatio tarvitsee uusia menettelytapoja, työkaluja ja ihmisiä. Ihmisten ottama vastuu tulevaisuustyöstä poistaa epävarmuutta ja lisää resilienssiä. Missä paikassa organisaatiossa tätä työtä tehdään, niin siihen meillä on käsitys, että se paikka on siellä missä strategiasta päätetään – eli partioneuvosto ja jäsenkokous. Hallitus tarvitsee hyvää dataa ja sparrausta valmistellessaan pidemmän aikavälin suunnitelmia ja esittäessään muutostoimia.

Tulevaisuustyö ja siitä syntyvät päätökset johtavat luonnollisesti muutokseen kaikilla organisaatiotasolla. Muutosprosessit ja muutostyökalut vaativat uuden kehittämistä. Meillä ei ole varsinaisia muutostyökaluja ja käytänteitä. Ajankohtaista partiossa-moduulit, julkaistavat ohjelmapainotukset ja lippukuntavalmennus eivät tule riittämään jatkuvan muutoksen rakentamiseen organisaation sisälle. Me tarvitsemme johtamisen koulutukseen voimakkaan panostuksen muutoksen hallintaan ja tulevaisuuden ennakointiin.

8. Aikajana Nyt - 2040

Otamme oikeuden esittää muutamia toimenpiteitä, joilla tulevaisuustyö, ennakointi ja resilienssin parantaminen saadaan haltuun ja modernille tasolle. Toivomme, että ehdotukset otetaan keskustelun alle ja suunnittelu partion tulevaisuuden ennakkoinnille alkaa. Tulemme mielellämme kertomaan lisää ajatuksistamme.

8.1. Lyhyen aikavälin 2023–2024 toimenpide-ehdotuksia

- Jatkuvan arvokeskustelun aloittaminen tulevaisuuden taidoista ja päämäärästä
- Tulevaisuustyön nopea aloittaminen: tavoitteet, toimintatavat ja organisointi
- Check Point-listan tekeminen vuosittain, uudet tilannekuvat ja tulevaisuuskuvat, megatrendi- ja hiljaiset signaalit-seuranta, globaalien megatrendien seuraaminen mukaan lukien maailmanjärjestöjen muutokset
- Luoda organisaatio, joka on joko hallituksen tai partioneuvoston alla ja jonka tehtävänä on tulevaisuuden, tilannekuvan ja tulevaisuuskuvan seuraaminen ja arviointi. Muutokset strategiaan (tarkoittaa joustavaa tapaa ajatella strategiaa muutoksen tekemisenä eikä pysyvänä suunnitelmana) partiokasvatuksen ja -koulutuksen osalta, arvomuutokset (hitaita). Seuraa trendejä ja on erittäin aktiivinen verkostoitumaan. Vertaa Valtioneuvoston tulevaisuusselontekoon ja työvaiheisiin.

- Muutosjohtamisen osaamisen lisääminen kaikilla organisaatiotasolla partiokasvatuksessa ja partion johtamiskoulutuksessa sekä organisaation toimijoiden osaamisen lisäämisenä
- Pitkän aikavälin suunnittelun ja tekemisen arviointi ja nykyaikaistaminen
- Suomalaisen partio-organisaation muuttaminen sellaiseksi, että se on osaava, resilientti ja muutosherkkä

8.2. Vähän pidemmän aikavälin toimia vuodesta 2025 eteenpäin

- Ohjelman kehityksen portaiden jatkuva tarkastelu suhteessa pitkän aikavälin suunnitelmiin, tulevaisuustyön havaintoihin sekä nopeiden muutosten tarpeeseen.
- Partiokasvatuksessa on kyse valittujen pidemmän vaikutuksen tekijöiden: ihanteiden, menetelmän ja kasvatustavoitteiden suhteuttaminen tulevaisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja turbulenssiin. Pitkän aikavälin tarkastelussa tulevaisuuden ennustaminen on mahdotonta, joten reagoinnin pitää olla joissain tapauksessa nopeaakin. Toisaalta arvopohjavalintoja ei voi tehdä kovin kevein perustein.
- Johtamisen kehittäminen on yksi tärkeä keino tulevaisuuden hallinnassa ja tavoitteiden toteuttamisessa. Tärkeintä on osata sellaiset johtamistavat, jotka palvelevat kulloistakin toimintaympäristöä ja tulevaisuuskuva. Johtamisen ja johtamiskoulutuksen muuttuminen on varmaa ja siihen tulee olla valmiina. Pohjalla on lasten ja nuorten kasvattamisen johtaminen arvoihin perustuen kohti päämäärää. Muutos siihen, miten se tulevaisuudessa tehdään, on pimennossa. Tämä kehitystyö vaatii jatkuvaa johtamiskulttuurin ja johtamistapojen tarkastelua. Johtaminen ei ole pelkästään koulutuksen initiatiivi vaan kuuluu järjestön johdolle sekä lippukuntiin. Tulevaisuustyön on tarkasteltava tasaisesti ja jatkuvasti organisaation rakenteita, päätöksentekoa ja onnistumisen seurantaa mielessään muutoksen ja resilienssin hallinta.
- Lyhyellä aikavälillä nykyisessä strategiassa on toimia maahanmuuton ja moninaisuuden osaamisen lisäämiseksi sekä jäsenkunnan rakenteen todennäköiseksi muutokseksi. Nämä toimet edistävät toimintaa tulevaisuuden skenaarioissa ja vaativat perustavanlaatuisia arvomuutosta ja osaamisen lisäämistä. Partion arvoissa on tapahduttava muutoksia siihen suuntaan, että voimme toimia ottaen mukaan yhä monikulttuurisemmista lähtökohdista tulevia uusia suomalaisia. Muutos tähän suuntaan on pysyvä ja voi olla nopeakin osassa maata.
- Ilmaston lämpeneminen, luontokato ja vihreä siirtymä on partiolaisten asia siinä missä kaikkien muidenkin. Pitkällä aikavälillä kaikki osaaminen, sitoutuminen ja teot auttavat tässä globaalissa taistelussa tuhoa vastaan. Partion keskeisin tehtävä on lisätä kykyämme palvella omaa yhteiskuntaamme ja maailmaa luonnon ja ympäristön pelastamiseksi. Meidän ei ole syytä luopua perusosaamisestamme luonnossa ja pitää yllä ja edistää luonnon moninaista ymmärtämistä kumppanina eikä välineenä.
- Maailmanjärjestöjen tulevaisuustyön seuraaminen ja siihen aktiivisesti vaikuttaminen ja osallistuminen. Keskusjärjestön tulee huolehtia, että tulevaisuustyötä tehdään maailmanlaajuisesti ja laadukkaasti.
- Vahvempi datan käyttö toiminnan kehittämiseen ja johtamiseen. Erityisesti tämä vaatii vahvempaa parempien digitaalisten työkalujen käyttöä suunnittelussa ja arvioinnissa. Esimerkiksi toimintaryhmissä datan keräämiseen siitä mitä aktiviteetteja tehdään, miten ja miten ne toimivat (kts: Kuksan (SP:n jäsenrekisteri) vaatimusmäärittely) on panostettava.

Ahvenharju S. & Pouru-Mikkola, L. (2022). Tulevaisuustietoisuus ja tulevaisuuslukutaito – kuinka kohtaamme, kuvittelemme ja käytämme tulevaisuutta? Julkaisussa: Tulevaisuuden tutkimus tutuksi – perusteita ja menetelmiä. Osoitteessa: <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/162799/TVA-1-2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Dufva, M. ja Rekola, S. (2023). Megatrendit 2023 – Ymmärrystä yllätysten aikaan. Helsinki: Sitra

Euroopan komissio. (2023). Strateginen ennakointi. Osoitteessa: https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight_fi

Ministeriöiden tulevaisuuskatsaus. (2022). Yhteiskunnan tila ja päätöksiä vaativat kysymykset. Valtioneuvoston julkaisuja 2022:58. Osoitteessa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-780-5>

Mäkinen, M. (2023). Luento: Onko strategiatyö menneisyyden vanki, Topaasia Oy.

Ollila, J. & Hujala, T. (2022). Tulevaisuustaidot ja tulevaisuusoppiminen. Julkaisussa: Tulevaisuuden tutkimus tutuksi – perusteita ja menetelmiä. Osoitteessa: <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/162799/TVA-1-2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Paavilainen, M. (2010). Aina Valmiina-Partioliike Suomessa 1910–2010.

Parkkonen, P. & Vataja K. (2019). Näkökulmia ja lähestymistapoja tulevaisuustyön ja ennakkoinnin arviointiin. Osoitteessa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/nakokulmia-ja-lahestymistapoja-tulevaisuustyon-ja-ennakkoinnin-arviointiin/>

Päämäärä ja arvopohja | Partio-ohjelma

Partioihanteet | Suomen Partiolaiset

Roslin, B. (toim.) (2010). Ennustuksesta jälkiviisauteen (2. painos). Helsinki: Sitra

Sitra: Tulevaisuusbarometri. (2023). Osoitteessa: <https://www.sitra.fi/julkaisut/tulevaisuusbarometri-2023/>

Suomen Partiolaiset. (2022). Hiilineutraali partio 2030-suunnitelma 2.0.

Taleb, N. (2008). The Black Swan. Penguin UK.

Tulevaisuuden johtaminen tai tulevaisuuteen johtaminen -keynote, Hanna Heimon puheenvuoro Vapaaehtoistuen foorumissa 10.9.2022 Tampereella.

Tulevaisuuden tutkimuksen oppimateriaali. (2023). Tulevaisuudentutkimus tiedonalana. Osoitteessa: <https://tulevaisuus.fi/perusteet/tulevaisuudentutkimus-tiedonalana/>

Tulevaisuusohjaus. (2023). Mitä on tulevaisuusohjaus? Osoitteessa: <https://tulevaisuusohjaus.fi/mita-on-tulevaisuusohjaus/>

Tulevaisuusvaliokunta: Pöytäkirja TuVP 3/2021 vp. Osoitteessa: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KokousPoytakirja/Sivut/TuVP_3+2021.aspx

Turun yliopisto. (2023a). Mitä on tulevaisuudentutkimus?

Osoitteessa: <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/tulevaisuuden-tutkimuskeskus/mita-on-tutu>

Turun yliopisto (2023b). Tulevaisuustietoinen kulttuuri ja oppiminen.

Osoitteessa: <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/tulevaisuuden-tutkimuskeskus/tutkimus/tulevaisuustietoinen-kulttuuri-oppiminen>

Turun yliopisto (2023c). Tulevaisuusohjaus.

Osoitteessa: <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/tulevaisuuden-tutkimuskeskus/tutkimus/tulevaisuustietoinen-kulttuuri-oppiminen/tulevaisuusohjaus>

Turun yliopisto (2023d). Tulevaisuuslukutaito.

Osoitteessa: <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/tulevaisuuden-tutkimuskeskus/tutkimus/tulevaisuustietoinen-kulttuuri-oppiminen/tulevaisuuslukutaito>

Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko 1. ja 2 osa. (2023).

Osoitteessa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164559/VN_2023_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y

WAGGGS. Compass 2032.

https://duz92c7qaoni3.cloudfront.net/documents/Compass_2032_full_doc_EN.pdf

WOSM: World Triennial Plan 2021-2024

<https://members.scout.org/2021-2024-Triennial-plan>

Liitteet

- Liite 1** Jäsenyydet ja edustukset järjestöissä ja organisaatioissa
- Liite 2** Jäsenmäärän kehitys
- Liite 3** Skenaariopeli

Tulevaisuustyöryhmä: Henna Peltoniemi, Sonja Uschanov, Timo Muttonen, Juha Mäenalusta, Jura Nurminen, Samuel Rinnetmäki ja Turkka Salo

Taitto: Jura Nurminen

Valokuvat: s. 6-7 Filip Eller, s. 9 Henna Peltoniemi, s. 18-19 Noora Kankare, s. 20 Timo Muttonen, s. 37 Jura Nurminen, takakansi Tuomas Jokinen.

Kannen kuva ja muut kuvat Pixabay Creative Commons Content lisenssillä

Liite 1

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry on jäsenenä seuraavissa järjestöissä tai verkostoissa.

Suomen Nuorisovaltion kattojärjestö Allianssi	Suomen Partiolaisten edustaja hallituksessa kaudella 2022–2023
Fingo ry	ei edustajaa
Nuorten Akatemia	hallituksen jäsen
Suomen YK-liitto	hallituksen varajäsen 2022–2023
2250 Nuoret, rauha ja turvallisuus -verkosto	kaksi koordinaatioryhmän jäsentä
Opintokeskus Sivis	ei edustajaa
Kansalaisareena	ei edustajaa
PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry	hallituksen varajäsen
Vastuullisen metsänhoidon yhdistys ry (FSC)	ei edustajaa
Suomen Metsäyhdistys	hallituksen jäsen
Ulkoilufoorumi	valmistelutoimikunnan jäsen
Kirkkopalvelut ry	ei edustajaa
Vapaaehtoinen pelastuspalvelu	keskustoimikunnassa
Suomen Hostellijärjestö ry	edustajiston jäsen, varajäsen
Suomen radioamatööriliitto	ei edustajaa
Aikakauslehtien liitto ry	ei edustajaa
Finnish Business & Society ry	ei edustajaa
Kouluissa harrastamisen verkosto	verkostossa mukana kaksi edustajaa
FIBS ry -yritysvastuuverkosto	ei edustajaa
Moniheli ry	
Lastensuojelun keskusliitto	

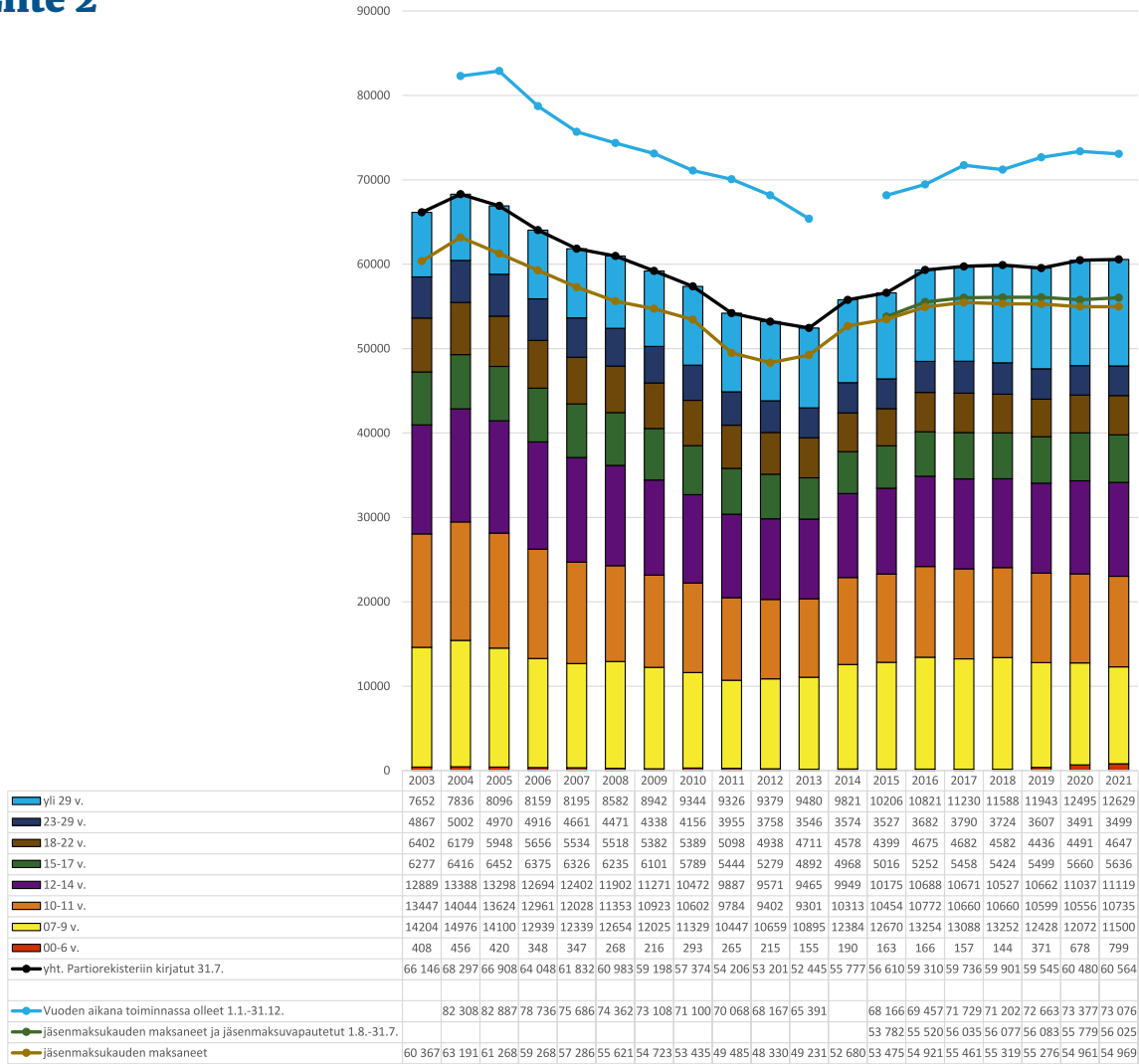
Suomen Partiolaisilla on lisäksi edustaja seuraavissa:

Kansallinen metsäneuvosto 2019–2023	Partion edustaja sekä varajäsen
Valtion nuorisoneuvosto 2019–2023	edustaja
Traficommin veneilyverkosto	edustaja
Turvallisuuskomitean järjestöverkosto	edustaja

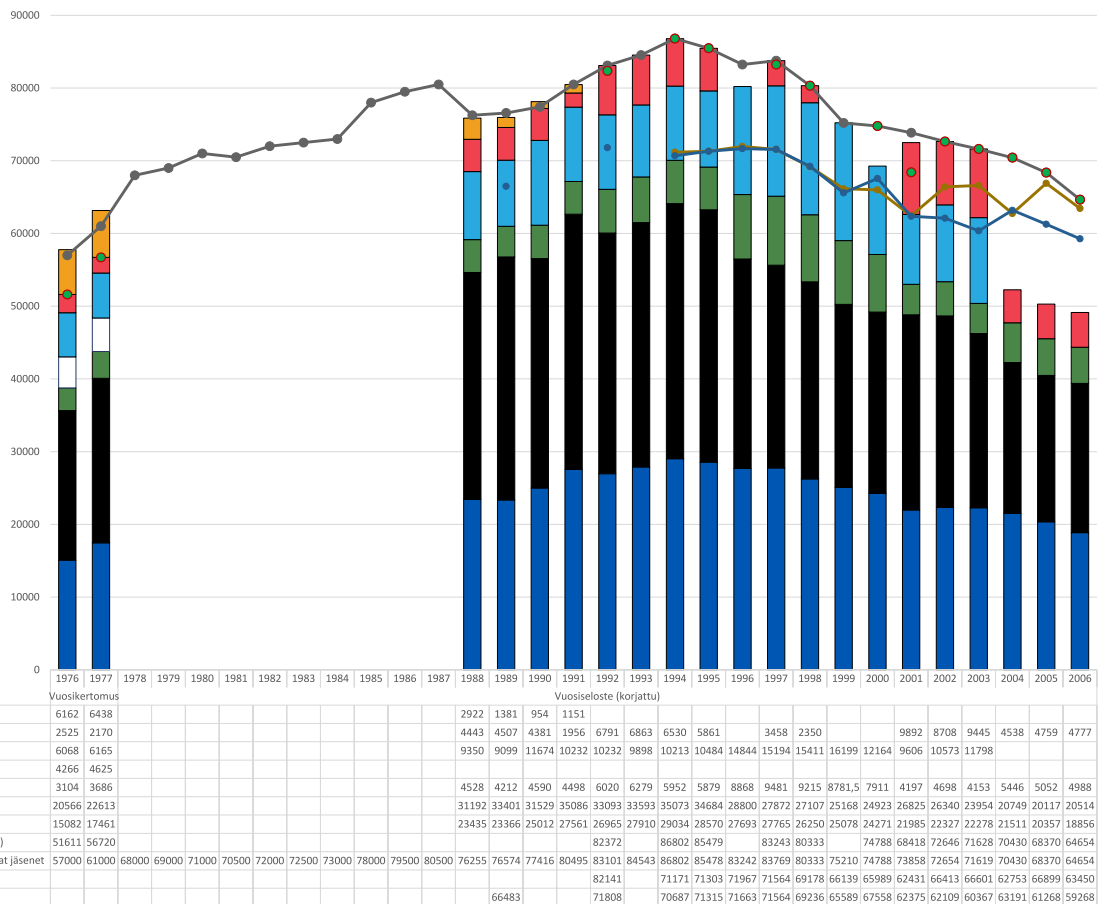
Suomen Partiolaisten ja evankelis-luterilaisen sekä ortodoksisen kirkon välille solmittujen puitesopimusten mukaan partiotoiminta voi olla kirkon omaa lapsi- ja nuorisotyötä.

Liite 2

Partiolaisten määrä ikäkausittain 2003-2021

Partiolaisten määrä ikäkausittain 1976-2006

LIITE 3

Skenaariopelin vaihtoehdot osa-alueittain

Ympäristö

- Ilmastonmuutos saadaan pysäytettyä, luonnon moninaisuutta saadaan pelastettua ja jopa elvytettyä, ihmiset voivat asuttaa maapalloa laajalla alueella.
- Ilmastonmuutoksen etenemistä ei saada hidastettua, mutta eteneminen ei myöskään nopeudu. Lajien väheneminen jatkuu, äärimmäiset sääilmiöt lisääntyvät.
- Ilmastonmuutoksen etenemistä saadaan hidastettua. Suuri osa energian tuotannosta on päästötöntä ja kestävän kehityksen mukaista.
- Ilmastonmuutoksen eteneminen nopeutuu, elinkelvottomien alueiden määrä maapallolla kasvaa, eriarvoistuminen lisääntyy, ruuan ja juoman saatavuus on huonontunut.
- Päästötön energiantuotanto mahdollistaa otsonikerroksen uusiutumisen, mikä mahdollistaa planeetan lämpötilatasapainon.
- Päästötön energiantuotanto mahdollistaa energian kulutuksen lisäämisen. Tiedemiehet kloonavat sukupuuttoon kuolleita eläimiä kuten mammutteja ja mamelukkikaloja.
- Rikkaat valtiot rakentavat suojabunkkereita valmistuessaan siihen, että maan pinnalla ei voi elää.

Teknologia

- Suurin osa ihmisten välisestä yhteistyöstä ja yhteydenpidosta tapahtuu teknologian välityksellä – kasvokkain kohtaamista tapahtuu vain satunnaisesti.
- Osa ihmisistä valitsee kommunikointitavakseen tekniset välineet, osa valitsee kasvokkain tapahtuvan kommunikaation. Ihmisten sosiaaliset verkostot ovat hyvin erilaisia.
- Internet on hajautettu valtiokohtaisiksi tietoverkoiksi, joissa toiminta on tarkasti säänneltyä ja valvottua. Valtioiden välistä tietoliikennettä on hyvin vähän ja lähinnä samanmielisten maiden välillä.
- Uusi energiantuotantotapa on korvannut kaiken vanhan energiantuotannon.
- Suomi vie vesiteknologiaa veden saatavuuden kanssa kamppaileviin maihin.
- Luontoa opitaan käyttämään teknologiana, lentokoneet kasvatetaan banaaneista. Avaruusmatkustaminen on helppoa.
- Robotit ovat todenneet ihmiset poistettavaksi turvallisuushaksi.

Talous ja yhteiskunta

- Rikkaat rikastuvat ja köyhät köyhtyvät. Taloudellinen epätasa-arvo kasvaa sekä ihmisten että valtioiden välillä. Suomessa puhutaan taas luokkayhteiskunnasta.
- Etätyöt ja -koulutus mahdollistavat asumisen missä vain. Muuttoliikenne on kääntynyt kaupungeista maaseudulle.
- Täysiaikaista työtä ei ole tarjolla kaikille. Pääosalla ihmisistä on käytössä vähemmän rahaa, mutta enemmän työstä vapaata aikaa.
- Työn määrä on vähentynyt, mutta kansalaispalkan avulla tuloerot on pystytty pitämään matalina.
- Työn tekoon ei ole enää tarvetta. Robotit valmistavat ruuan ja muut tarvittavat asiat.
- Työ on vapaaehtoista ja ihmiset tekevät asioita vain koska haluavat. Rahaa ei käytetä yleishyödykkeiden (ruoka, vesi, asunto) hankintaan.
- Halvaksi työvoimaksi kasvatetut zombit riistäytyvät käsistä. Zombeista selviäminen on päivittäinen haaste.

Yhdenvertaisuus ja kansainvälisyys

- Monikulttuurisuus on lisääntynyt. Ihmiset kokevat olevansa osa pikemmin ammattikuntaansa tai aatesuuntaansa kuin jotain kansallisvaltiota.
- Maahanmuutto kasvaa nopeasti ja osa suomalaisista kokee sen uhaksi ja reagoi voimakkaasti.
- Ihmiset elävät omissa rinnakkaisissa yhteisöissään; vastakkainasettelu ja kärjistäminen johtavat rajuihin yhteenottoihin eri ryhmien välillä. Näitä yhteisöjä on sekä muodostunut että muodostettu eri syistä.
- Maailmanlaajuinen yhteistyö on kääntynyt omaan valtioon keskittymiseksi, rajojen ylittämistä on rajoitettu.
- Suomi on valmis antamaan omista resursseistaan toisten käyttöön, olipa kyseessä bileet, juomavesi tai asuintilaa, samalla omia resurssejaan vähentäen.
- Ihmiset ja zombit elävät harmoniassa.
- Sallitut teot ja ajatukset on määritelty tarkasti, kansalaispisteet määrittelevät yksilön oikeudet ja mahdollisuudet.

Turvallisuus

- Suomeen kohdistuva ulkoinen aseellinen uhka on kasvanut ja poliittiset olot muuttuneet epävakaaiksi. Epävarmuus vallitsee.
- Suomessa eletään rauhan aikaa. Pieniä aseellisia konflikteja esiintyy ajoittain jossain päin maailmaa, mutta ne vaikuttavat Suomesta katsoen etäisiltä. Kiina, Yhdysvallat, Venäjä ja Eurooppa vetävät yhtä köyttä ja edistävät yhdessä maailmanrauhaa.
- Euroopassa on vallalla useita aseellisia konflikteja. Suomi ei ole vielä sodassa, mutta varautuu siihen. Puolustusvoimien rahoitusta on lisätty huomattavasti.
- Terrorismin määrä on kasvanut maailmanlaajuisesti ja iskuja tapahtuu muuallakin kuin suurkaupungeissa.
- Lisääntynyt terrorismin uhka on kasvattanut turvallisuusviranomaisten tekemän valvonnan määrää ja lisännyt keinovalikoimaa merkittävästi.
- Kaikki valtiot ovat liittoutuneet keskenään ja ihmiset elävät ilman rajoja.
- Kaikki valtiot ovat liittoutuneet keskenään aurinkokunnan ulkoista uhkaa vastaan, sotaan valmistaudutaan.

Skenaariopelin kulku

Ajan

käyttö Tee tämä tuossa aikavälissä

- 5 min. Sano: Olen XXXXXXXX. Tämä on meidän pienryhmämme, jossa käsittelemme yhdessä valitsemaamme skenaariota. Esittäytymiskieroksena kerro pelkästään oma nimesi.
- 5 min. Sano: Nyt valitsemme käsittelemämme skenaarion osaset. Kirjaan skenaarion ylös tulevaa työstöä varten.
Tee: Ota skenaariotyökalu auki ja pyydä heitä valitsemaan jokaiselta riviltä yksi skenaario.
Huom: Oikeasta alakulmasta (pallo) pääset takaisin skenaariosivulle.
- 7 min. Tee: Avaa oma padlettisi ja jaa linkki chattiin. Jaa Skenaariotyökalu powerpoint
Sano: Seuraavaksi arvomme skenaariokortit. Jokaiselta riviltä valitaan yksi pallo skenaarioksi.
Tee: Kopioi arvottu skenaariokortti tekstiksi padlettiin.
Sano: Avatkaa chatissa olevat padlet ja lukekaa skenaariokortit vielä lävitse.
Sano: Sulkekaa hetkeksi silmännne. Kolme kaksi yksi, nyt olet 2040-luvulla. Pidä silmät vielä kiinni.
a. Miltä maailma näyttää? (n. 15-20 sek)
b. Miltä maailma haisee? Miltä se tuntuu? (n. 15-20 sek)
c. Mitä ympärilläsi tapahtuu? (n. 15-20 sek)
d. Millaisia ihmisiä ympärilläsi on? (n. 15-20 sek)
Sano: Voit avata silmäsi. Tervetuloa 2040-luvulle. (tämä n. klo 7 min kohdalla)
- 5 min. Sano: Seuraavaksi lähdemme työstämään skenaarioita yhdessä padlettia
hyödyntäen. Aloitetaan: kirjatkaa kommentteihin:
Millainen on normaalipäivänne? Aikaa teillä on n. 5 minuuttia.
- 5 min. Sano: Silmäile muiden kirjoittamia kuvauksia ja aletaan keskustella. Millaisia normipäiviä teillä tuli mieleen?
- 7 min. Sano: Seuraavaksi annan teille muutaman lisäkysymyksen:
- Mitä teen, miten tapaan ja kommunikoin ystäväieni kanssa Suomessa ja ulkomailla?
 - Miten käytän vapaa-aikani ja kenen kanssa?
 - Miten haen uutisia ja tietoa?
 - Miten liikun ja asun?
 - Mitä työtä teen ja mitä työn tekemiseen tarvitsen?
 - Mihinkin käytän rahani?
 - Olenko partiolainen tässä tulevaisuudessa ja miksi?
- Kirjoita muutaman minuutin ajan ajatuksiasi padlettiin.

- 10 min. Sano: Jatketaan yhteistä keskustelua.
- 15 min. Sano: Olemme nyt käyneet keskustelua millaisessa maailmassa elämme. Keskitytään hetkeksi partioon. Mitä taitoja partion pitää vahvistaa tai lisätä tässä tulevaisuudessa?
Sano: Kirjaa näitä Padlettiin (5 min itsenäisesti)
Sano 5 min. kohdalla: Nyt keskustellaan taidoista lisää yhdessä ja lisätään niitä padlettiin.
- 10 min. Poimikaa muutama tärkeä taito ko. tulevaisuudessa ja valmistautu-
kaa esittämään se koko ryhmälle.
Mahdollisuus: Etsi mielestäsi 3 tärkeintä taitoa ja kirjoita Teams
chattiin.
Kun kaikilta on 3 taitoa niin, äänestys kommenttien hymiöillä.
Lopuksi: Kuka esittelee skenaarion ja taidot kaikille osallistujille?
Pienryhmä sulkeutuu noin tunti ja viisitoista minuuttia aloituksesta.

Paperilla toteutetun skenaariopelin apukysymykset , (esimerkki)

Kirjoita tähän millainen normipäiväsi on 2040?

Mitä teen, miten tapaan ja kommunikoin ystävieni kanssa Suomessa ja ulkomailla?

Miten käytän vapaa-aikani ja kenen kanssa?

Mistä haen uutisia ja tietoa?

Mitä työtä teen ja mitä työn tekemiseen tarvitsen?

Mihin käytän rahani?

Miten liikun ja asun?

Olenko partiolainen tässä tulevaisuudessa ja miksi

Kirjatkaa mitä taitoja partion pitää vahvistaa tai lisätä tässä tulevaisuudessa

PARTIO
scout

